

Naročilna
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
nedejška izdaja
celoletno v Ju-
goslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo • Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 • Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
o Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Mi in oni

Ko je italijanska armada zasedla slovenske pokrajine, so se na vseh ogalih po vseh mestih in vaseh Primorja in Notranjske zasvetili lepaki sledeče vsebine: »Nihče se ne bo dotikal vaših sosedanjih narodnih pravic, število vaših narodnih šol se bo še pomnožilo, svobodni boste, popolnoma svobodni v izpovedovanju narodnosti in vere. Italija, prva braniteljica in nositeljica svobode, prihaja k vam kot vaša prijateljica, vaša odrešiteljica, ki vas osvoboduje tujega jarma.« In Italija, »prva braniteljica in nositeljica svobode«, je v prestolnem govoru slovesno obljubila, da bo jezik, vero in kulturo »osvobojenih drugorodcev« štela kot prava kulturna država.

Obljube, izrečene v imenu kralja in Italije pred celim svetom, so se v teku desetih let pogazile od prve do zadnje. Število narodnih šol ne samo, da se ni pomnožilo, ampak se je v dveh, treh letih reduciralo na nič, ogromna večina slovenskih učiteljev se je odpustila ali prestavila v Italijo, kjer ne more živeti, prav te dni pa so sledili zadnji: Ema Rudolfova iz Razdrtega in Alojzij Vodopivec iz Grgarja v Abruce, Olga Čus iz Gorice v okolico Rima, Kazimir Savnik iz Ozeljane v Umbrijo, kamor je bila prestavljena tudi Jelica Križman iz Šempasa, Viktor Vouk iz Postojne in Marija Ditrich iz Senožeč med toskanske gorjance. Potem so uničili vsa privatna prosvetna društva in poitalijančili vzgojo mladine tudi izven šole po svojih babilah in avangardijah. Spodili so iz dežele veliko število slovenske duhovščine, ostale pa terorizirajo in naskakujejo zdaj narodni jezik tudi v cerkvah. Naposled so osvojili s silo Zadružni zvezi v Gorici in Trstu, da oropajo slovensko in hrvatsko ljudstvo tudi lastne gospodarske organizacije. Namesto prosvetnih društev pa je prinesel fašizem med Slovane v Primorju demoralizacijo, popivanje in plese, podkupuje slabe in pokvarjene elemente in pospešuje gospodarsko propadanje, tako da se primorsko ljudstvo trumoma izsekuje v Ameriko.

Najnovejši čin tega nekulturnega postopanja je ustavev »Edinosti«, ki je letos dovršila 52. leto svojega izhajanja in je ves ta čas branila narodne pravice slovenstva, ne da bi jo bil stari avstrijski birokratični sistem, od katerega je Slovane v Primorju »odrešila« Italija, kdaj ustavil. Fašistična vlada je našla »utemeljitev« tega svojega brezkulturnega koraka v — posmrtnici za rajnim dekanom Ivanom Rojcem, enem najbolj korektnih slovenskih narodnih duhovnikov v Julijski Benečiji! Istočasno pa je vlada duceja obsodila brez preiskave in sodbe policijskim potom tri slovenske inteligente, zdravnika, odvetniškega kandidata in visokošolca na tri leta konfinacije radi »protinarodne propagande«. Ob enem je dala vlada objaviti neko lojalitetno izjavo »kraškega prebivalstva«, v kateri se 53 slovenskih izdajalcev, koristolovcev in strahopetnežev izjavlja kot navdušeni pristaši fašizma. Tako vrši pod sedanjo vlado Italija z nasiljem in moralnim izkvarjanjem ljudstva svoje »veliko kulturno poslanstvo med drugorodci«.

Vsaka vlada mora sloneti vsaj na nekem minimumu moralnih in pravnih principov. Italija ima globoke moralne, če ne pravne in mednarodno zajamčene obveznosti napram »drugorodcem«, ki so ji pripadli proti vsem načelom narodnosti, samoodločbe in pravice. Ima jih tembolj, ker ji je Jugoslavija, hočeš nočeš, lojalno priznala posest, za katero se ima Italija zahvaliti srečnemu slučaju mednarodne kombinacije. Naša država je to strašno žrtev pol milijona bratov doprinesla v zaupanju, da se vsaj ne bodo kratile njihove najosnovnejše človečanske pravice. Italija je bila dolžna to kvitirati s humanim in kulturne države dostojnim postopanjem tembolj, ker uživa par stotin Italijanov v naši državi nedotaknjeno take kulturne in eksteritorialne pravice, kakor da so prava država v državi. In naposled je Jugoslavija z ratifikacijo netunskih konvencij podala napram Italiji tak dokaz lojalnosti in izpolnjevanja mednarodnih obveznosti ter želje po prijateljskem sosednem žitju, da bi smela upravičeno pričakovati več oziroma do narodnih in kulturnih svojih Jugoslovancev v Italiji. Toda žal, pokazalo se je, da fašizem ne pozna ne lojalnosti ne kulture ne morale, na katerih sloni tudi javno življenje, če naj se Evropa ne spremeni v splošno borišče divjaških plemenskih strasti in medsebojnega iztrebljanja.

Režim fašizma torej noče pomirjenja, noče atmosfere strpnosti in pravičnosti, ki je neobhodni pogoj za prijateljsko občevanje,

Balkanu grozi grška bolezen?

(Od našega posebnega dopisnika.)

Atene, 5. sept. Razširjenje dengue daje povod za resna premišljanja. V Atenah cenijo, da je več kot polovica atenskega in pirejskega prebivalstva že obolela na tej bolezni. Do sedaj je na njej umrlo preko 1000 oseb. Ljudje, ki trpijo na slabosti srca ali obolelih ledvicah, podležejo najprej njenim napadom. Izven Aten se je ta bolezen pojavila tudi skoro v vseh grških mestih, v kolikor ta stoji v zvezi z glavnim mestom, bodisi v železniški ali pomorski, razen mest Vodene, Serresa v Macedoniji in Arthe na Epiru. Iz Soluna je javljeno veliko število obolelih in tudi južni del Bolgarije je po zadnjih poročilih iz Sofije okužen. Če ne bo temperatura takoj padla, obstoja nevarnost, da se ta bolezen razširi iz Grčije in Bolgarije na vso Evropo. Iz Marseille javljajo že posamezne slučaje. Verjetno pa je, da je ta luka postala okužena po svoji zvezi s Sirijo, kjer je dengue enako pogostna.

Gospodarstvo je popolnoma ohromelo in gospodarska kriza, ki teži nad Grčijo že več kot leto dni, se je izredno poostрила. Posebno se to opazi, če stopiš v kako atensko banko. V veliki sprejemnici imaš pred seboj tipično sliko. Od šestih blagajnikov delata le dva, od trideset uradnikov komaj deset ali dvanaest, ostali pa manjkajo. Isto razmerje je pri pisarniškem osebju in tipkalni stroji počivajo v zapuščenosti. V mnogih družinah zaznamujejo duceate slučaje in veliko število hiš je, kjer ni niti enega prebivalca zdravega. Škoda, katero je bolezen povzročila v narodnem gospodarstvu, se ceni najmanj na 1 milijardo drahem samo v Atenah in na Pireju. Vlada in državna uprava sta razdelila Atene v več pomožnih krajev, da se podpirajo ubogi. Mleko in limone se dajejo dnevno zastoj. Vlada se trudi, da zavre epidemijo; splošno pa se smatra, da se ji bo ta cilj težko posrečil, če ne bo vročina takoj prenehala.

Borba za vodstvo NRS

n Belgrad, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne se je vršil sestanek nekaterih članov glavnega odbora NRS v poslopju Zemaljske banke. Govorili so o tekočih zadevah in o strankini organizaciji. Ob enem so govorili o seji ožjega glavnega odbora, ki naj bi se vršila v petek ali najkasneje v soboto. Tej seji bo po vsej verjetnosti prisostvoval tudi Aca Stanojevič, ki bo poročal o svojem sestanku z Vukičevićem. Pred sejo bo še več sestankov članov ožjega glavnega odbora, da se pripravi za glavni odbor. Na seji se bo obravnavalo in uredilo tudi vprašanje o sklicanju širšega glavnega odbora in kongresa narodno radikalne stranke. Obe krili NRS delata na to, da bi dobili večino v širšem glavnem odboru. Vukičević osredotočuje vso svojo delavnost v Srbiji. Na kongresu NRS pride med drugim na dnevni red tudi sprememba strankinih pravil, ki so iz l. 1912. »Pravda« poroča, da se v dobro poučenih krogih govori o sestanku predsednika vlade s

Stanojevičem. Pravijo, da želita oba, da bi prišlo do tega sestanka in da želi predsednik vlade zvedeti za Stanojevičevo mišljenje. Kakor smo zvedeli na pristojnem mestu, nima predsednik vlade ničesar proti temu, da bi se sestal s Stanojevičem.

n Belgrad, 5. sept. (Tel. »Slov.«) V vprašanju amputacije, ki ga neprestano ponavljajo v Zagrebu, šefi četvorne koalicije te vesti iz vrst KDK odločno zanikajo. Ljuba Davidović je na vprašanje časnikarjev, kaj pravi k očitkom KDK, ki se tičejo njegove osebe, odgovoril, da bo povedal na zboru DS. Rekel je: »Govoril bom o vsem in tudi o amputaciji. Govoril bom, vi pa boste pisali. Čakati moram na Marinkovičevu vrnitev, ker se bo na shodu govorilo tudi o zunanji politiki.« Po Davidovičevem mnenju se bo vršil shod DS drugo nedeljo. V petek se bo sestal v demokratskem klubu na Terazijah na sejo glavni odbor DS.

KDK nadaljuje

Resolucije KDK za Ženevo so iste kot za Berlin

č Zagreb, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Poslovni odbor ni mogel priti do enotnega naziranja z ozirom na zunanje-politični položaj že na snoenjem zasedanju. Zato se je danes ob 10 dopoldne zasedanje nadaljevalo in je trajalo do 12. Po seji so dali časnikarjem pomunike. V radikalnih krogih KDK so pričakovali, da se bo sklenilo, da se pošlje v Ženevo delegacija, ki bi si prizadevala, da bi na sejah Društva narodov motila uradno delegacijo SHS. KDK pa tega ni sklenila, da se ji ne bi ponovno pripetil berlinski slučaj. Radi tega se sklepi KDK niso ugodno sprejeli med zagrebškimi člani KDK, čeprav imenuje »Narodni val« te sklepe epohalne.

č Zagreb, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Seje poslovnega odbora KDK so se prekinile do petka. V petek se bodo te seje nadaljevale in bodo trajale do torka. Potem do konca meseca se ne bo. Naslednje seje se bodo vršile v Splitu.

č Zagreb, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Preiskava o požaru v Seljačkem domu le ni končana. Vse izjave v zagrebških listih, ki da so

jih baje dali posamezni strokovnjaki, so plod domišljije. »Hrvat« primaša v današnji številki vest, da je preiskava potrdila, da je požar podtaknjen in da se zdi, da nekaterih krivcev po vsej priliki ne bo sodil sodni stol. To so vse le grda namigavanja.

č Zagreb, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Resolucija, katero je sprejela KDK na svoji današnji seji, se peča z našim mednarodnim položajem in ima za predmet odhod naše delegacije v Ženevo. Ta resolucija istotako zanika veljavnost sklepov, ki bi jih storila naša delegacija v mednarodnem svetu in odreja naši delegaciji pravico, govoriti in nastopati v imenu naše kraljevine. Resolucija ponavlja dogodke, ki so se odigrali po umoru v narodni skupščini, in premlevala, kar je že nešteto krat govoril Pribečević in njegov tovariš Maček. Končno se kritizira naš mednarodni položaj, ki da ni rožnat, in se trdi, da zunanja politika nima dovolj avtoritete in radi tega tudi ne zaželenih uspehov. Proglasitev Zogua za albanskega kralja naj bi bil velik poraz naše diplomacije.

Kongres hrvatskih katoliških starešin

č Zagreb, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Danes se je končal kongres hrvatskih katoliških starešin, ki se je pričel pred tremi dnevi. Seje so se vršile v samostanu čč. dominikancev v Zagrebu v zagrebškem predmestju Maksimiru. Na kongresu so bili starešine hrvatskih katoliških akademskih klubov iz vse Hrvatske. Na kongresu so obravnavali

rezko odklanja vsako možnost boljših odnosov. Nove krivice, ki jih je italijanska vlada prizadela našim sonarodnjakom, so take, da napovedujejo nove nasilne korake in stopnjevanje zatiranja naših bratov do najsikrajnejše meje. V tem položaju bomo pa mi svojo me-

vprašanje organizacije starešin v zvezi s spremembo pravil in o udejstvovanju starešin v katoliški akciji. Razen tega so se obravnavala razna vprašanja, ki so se v zadnjem času pojavila v gotovem delu hrvatskega tiska. Posebej pa se je razpravljalo o besnih napadih s strani nekaterih zapeljanih elementov proti starešinam. V upravni odbor so bili izvoljeni: Predsednik dr. Ljubomir Maraković, člani predsedstva dr. Dragutin Hren, Jurij Ščetinec, dr. Janko

Dekan tolminski msgr. Ivan Rojce, velik socialni delavec, ustanovitelj Čevljarske zadruge v Mirnu, kremenit narodnjak in vzoren duhovnik (gl. »Slovenec« 5. t. m.), umrl 2. septembra t. l. v Tolminu.

Šimrak, člani odbora mnogospoštovani o. dr. Teofil Harapin, frančiškanski provincijal v Zagrebu, dr. Budrovič, dr. Velimir Deželić ml., dr. Vekoslav Gortan, dr. Grundner, dr. Nuk, dr. Jagatić, Petar Grgec, Zlatan Petrović, dr. M. Matolić, dr. Andrić

Dalmatinsko kmetstvo

n Belgrad, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Za dne 12. septembra ob 10 je sklicana seja odbora za proučevanje zakona o dalmatinskih agrarnih odnosih. Temu odboru predseduje demokrat dr. Slavko Šečerov. Vsak dan se pričakujejo sklicanja tudi ostalih skupščinskih odborov.

Marinković in Kellogov pakt

n Belgrad, 5. sept. (Tel. »Slov.«) »Avala« poroča: Z ozirom na vest, ki je izšla v zagrebških »Novostih« 1. septembra, po kateri je zunanji minister Marinković baje izjavil dopisniku omenjenega lista, da je Kellogov pakt profesorska stvar, smo pooblašteni izjaviti, da je ta vest vseskozi neresnična in tendenciozna, ter da Marinković ni dal nobene izjave dopisniku »Novosti«, ki bi se nanašala na Kellogov pakt. Na dopisnikovo vprašanje, da mu naj kaj pove o Kellogovem paktu, je minister Marinković odgovoril, naj se obrne na njegovega namestnika dr. Sumenkovića.

Napad na hrvatske Orle

n Belgrad, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Hrvatski Orli so se pritožili pri notranjem ministarstvu radi napadov Omladine HSS in Hrvatskega Sokola na Orle v Vojnikovu. Notranje ministarstvo je odredilo najstrožjo preiskavo. Krivci bodo najstrožje kaznovani. Državni nameščenci pa bodo za časa preiskave suspendirani.

Proslava „Gajreta“

n Sarajevo, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Muslimansko društvo »Gajret« je danes slovesno proslavilo 20-letnico obstoja. V imenu kralja je prisostvoval slovesnosti general Jovanović, v imenu vlade minister Andrić, v imenu narodne skupščine Dimitrije Popović. Popoldne ob 3. so se svečano prenesli zemeljski ostanki Gajretovih umrlih članov s Tubule in Mutene-liča, ki so radi svoje nacionalne borbe bili med vojsko internirani v Aradu in so tam umrli.

Petrovič doma

n Novi Sad, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Znameniti filmski igralec Svetislav Petrovič, ki že več let ni obiskal svoje domovine, se je včeraj vrnil iz Amerike v Novi Sad, v svoje rojstno mesto. V petek bo obiskal Belgrad, nakar se bo mudil še par dni v naši državi, nato pa odpotuje v Francijo.

Bolgarska vlada odstopila

v Sofija, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne je imel sejo ministrski svet, katere so se udeležili vsi člani kabineta, in ki je končno sklenila, da odstopi. Popoldne je bila seja sobiranja. Zbrani so bili vsi poslanci in ministrski predsednik Ljapčev je podal kratek pregled o vsem delovanju vlade, pri katerem je posebno poudarjal uspehe vlade na finančnem polju. Ljapčev je dalje naglašal potrebo, da je bilo vsled odstopa prometnega ministra Georgijeva treba nanovo zasesti njegov potfelj. — Da se pri tem državnemu poglavarju da možnost zaslišati mnenje vseh političnih strank, je Ljapčev sporočil, da bo po koncu seje sobiranja predložil kralju demisijo celokup. kabineta. Nato je bilo sobiranje odgodeno, dokler se ne sestavi nova vlada. Takoj potem je šel ministrski predsednik h kralju. Splošno se je opazilo, da so bili pri izjavi Ljapčeva navzoči vsi ministri, razen vojnega ministra Vlkova. Splošno mnenje je, da bo kralj Boris zopet poveril Ljapčevu sestavo kabineta.

Ljapčev bo najbrž tudi poskušal pripraviti bivšega ministrskega predsednika Cankova, da prevzame kakšno ministrsko mesto. Z veliko napetostjo se pričakuje, kakšno stališče bo zavzel kralj nasproti vojnemu ministru Vlkovu, ki je radi tega, ker se je branil

odstopiti, postal pravi vzrok vladne krize. Če bo kralj Boris sedaj, potem ko je tudi Ljapčev prigrvarjal Vlkovu, naj odstopi, še držal Vlkova, bi bilo izključeno, da zunanji minister Burov in Cankov vstopita v novi kabinet. Kot konkretne razloge odstopa bolgarske vlade navajajo: staro nasprotje med Ljapčevim in Cankovim, ki že dolgo čaja ruje proti predsedniku; demarša francosko-angleške vlade, ki je zahtevala, da naj bolgarska vlada izkoristi nasprotstva med macedonskimi organizacijami in tako zatire njihovo revolucionarno gibanje; nasprotstva med zunanjim ministrom Burovom, ki je v poznanju zunanjepolitičnega položaja Bolgarije hotel ustreči zapadnim velesilam, in vojnemu ministrom Vlkovom, ki se je kot član macedonskih organizacij takemu koraku na vse načine protivil. Končno je imeti pred očmi, da večina ministrov vsaj simpatizira z macedonskimi organizacijami, v kolikor niso ministri sami ali rojeni Macedonci ali pa člani njihovih organizacij.

Ali se je kralj Boris zaročil?

v Sofija, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Inozemske časnikarske vesti o zaroki kralja Borisa z italijansko princezino Giovanno se tu oficijelno ne potrjujejo.

Kdo pride v društvo narodov

v Zeneva, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji Društva narodov je debato o poslovnem poročilu Sveta, ki je včeraj nihče ni hotel začeti kot prvi, otvoril delegat kitajske narodne vlade, poslanik v Bruslju Vang King Ki, ki je hvalil dosedanje delo Društva narodov, posebno na daljnem vzhodu, pred vsem pa v humanitarnem in higijenskem oziru. Izrazil je željo, da bi Društvo narodov moglo odstraniti plot, ki še sedaj stoji med Kitajsko in med zapadom, da bi veliki narod 430 milijonov ljudi na daljnem vzhodu našel mir in red. Holandski zunanji minister Bellert je pozdravil sklep protivojne pogodbe in angleško-francoski mornariški dogovor. Za najvažnejše delo lanskega leta je označil delo za varnost in sodstvo. Holandska vlada bo v svojem parlamentu vložila predlog, da se potrdi konvencija o trgovini z orožjem. Novo pravo manjšin more priti do veljave le počasi. Nato je govoril Šved Unden o odnosih med Kellogovo pogodbo in Društvom narodov. Kellogova pogodba ima veliko vrednost kot moralno-politična izjava, praktičen pomen pa more pridobiti samo z delovanjem Društva narodov.

Danes popoldne so začele delovati prva, druga in šesta komisija. V prvi komisiji so razpravljali o uzakonjenju mednarodnega prava, v drugi o naseljevanju bolgarskih beguncev, v šesti pa o suženjstvu. Jutri se bo četrta komisija posvetovala o proračunskih in finančnih vprašanjih, peto o humanitarnih poslih, tretjo pa o vprašanju razorožitve. Pričakuje se, da se bodo razprave vršile hitreje.

Eno od najtežavnejših vprašanj je bodoča volitev v Svet Društva narodov. Zopetna možnost izvolitve Španije, ki jo propagirajo Anglija, Nemčija in Francija in ki je bila kot taka sprejeta z velikim navdušenjem, je zadela ob novo oviro s tem, da se je pojavila tudi kandidatura Kitajske in potem tudi kandidatura Belgije, katere zunanji minister Huymans je že dolgo pripadal Svetu in so ga tam radi videli. Od treh mest, ki se bodo izpraznila, bo eno gotovo dobila Španija, nereseno pa ostane vprašanje, ali jo bodo mogli pozneje zopet voliti. Eno mesto mora pripadati Južni Ameriki, za tretje mesto pa se poganjata Kitajska in Belgija.

Pred pogodbo z Grško

v Atene, 5. sept. (Tel. »Slov.«) »Ethnos« poroča iz Londona, da se bo grška vlada v kratkem pogajala z Jugoslavijo in Turško o prijateljski pogodbi in o pogodbi nenapadanja. Vaš dopisnik je dobil potrdilo te vesti; iz diplomatskih krogov se dostavlja, da se bo Venizelos pogajal tudi z Italijo radi neke pogodbe. Prijateljska pogodba z Italijo in Turško naj bi se sklenila celo nenadno hitro.

Grčiji manjka krvnikov

v Atene, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Da odločno zatire roparske tolpe, bo grška vlada dala postreljati večje število roparjev, ki so že več let obsojeni na smrt, pa jih radi pomanjkanja krvnikov ni mogla dati usmrtiti. Že včeraj je dala v Lamiji v Tesaliji ustreliti po vojaštvu dva roparja, ki sta bila že leta 1926 obsojena na smrt.

v Atene, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Ministrski predsednik Venizelos je noč prebil mirno. Njegovo splošno stanje je dobro in zdravniki izjavljajo, da njegovo stanje ni vznemirljivo. Poslaništva tujih držav so se informirala o zdravstvenem stanju Venizelosa.

Interpelacija v Pragi radi Radiča

v Praga, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Na jutrišnji seji poslanske zbornice bo klub čeških

Nemška delegacija se stalno posvetuje. Gre za to, ali naj se spravi vprašanje izpraznitve Porenja pred plenum zasedanja Društva narodov ali pa naj se najprej posamezni predstavitelji držav o tem dogovorijo. Delegacija naglašja, da položaj za Nemce ni posebno ugoden in da je malo verjetnosti, da bi Francija pritrdila izpraznitvi druge cone. Da bi se pa razjasnilo celotno zasedbeno vprašanje, pa se zdi tako kot izključeno. S francoske strani se deluje na nemške delegate, da bi to vprašanje sploh opustili.

Müller pri Briandu

Ob 19.30 je odšel nemški državni kanceler Müller v spremstvu tolmачa nemške delegacije k Briandu na napovedani prvi razgovor o izpraznitvi Porenja, ki je trajal do 20. Po kratki seji nemške delegacije je bilo izdano sledeče obvestilo o tem razgovoru: »Med državnim kancelerjem Müllerjem in francoskim zunanjim ministrom Briandom je bil danes popoldne napovedani sestanek, na katerem sta se razgovarjala o problemih, ki se tičejo Francije in Nemčije (izpraznitev Porenja). Razgovor, ki je trajal do 20.30, je bil pripravljalnega značaja. Na obeh straneh obstoji želja, da sledijo nadaljnji razgovori z državami, ki so zasedle Porenje, v Zenevi. Na mnogih krajih se naglašja, da ni šlo pravzaprav za razgovore, temveč za pomenek, ki ima namen, da se odnosi med Francijo in Nemčijo vedno bolj izboljšajo. Dalje se poudarja na francoski strani, da pri izpraznitvi Porenja gre za problem, ki se tiče več držav, in da bi se morale torej k praviim pogajanjem prirediti tudi druge države, ki so zasedle Porenje. Briand bo obisk nemškega kancelerja seveda vrnil.

Vatikan se zanima za Zenevo

v Milan, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Kako zelo se Vatikan zanima za zasedanje Društva narodov v Zenevi, se vidi v sprejemu apostolskega nuncija v Bernu monsg. De Maria pri papežu, ki si je dal poročati o delovanju Društva narodov. V Vatikanu z zanimanjem zasledujejo razprave v Zenevi, ker se nadejajo, da bo delovanje v Zenevi koristilo spravi in pomirjenju narodov.

narodnih socialistov vložil interpelacijo na vlado radi članka pravosodnega ministra Majer-Hartinga, ki je izšel na dan pogreba Stjepana Radiča v zagrebškem »Morgenblattu«. Pravosodnemu ministru se očita napad na češkoslovaško zakonodajstvo. Ni izključeno, da se bo dogodek končal na sodišču.

Besedilo male antante

v Praga, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Kakor znano, se je na zadnji konferenci male antante v Bukarešti sklenilo, da se sestavi pogodba male antante, ki naj formulira namen obstoja male antante. Dosedaj take pogodbe ni bilo, ker so obstojale samo posamezne pogodbe med Češkoslovaško in Jugoslavijo, Češkoslovaško in Romunijo ter Romunijo in Jugoslavijo. Kakor se čuje, je besedilo pogodbe skoro že dogotovljeno.

Naša pogajanja s Prago

v Praga, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Včeraj in danes so bila ministrska posvetovanja o pravih za trgovinska pogajanja z Jugoslavijo. Razpravljalo se je o besedilu okvirne pogodbe, ki se bo nemudom izdelala in poslala v Belgrad, da jo prouči jugoslovanska vlada. Prihod jugoslovanske delegacije se pričakuje med 10. in 15. septembrom.

Madiarska priznala Zogua

v Milan, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Za Grčijo je sedaj tudi Madiarska oficijelno priznala albanskega kralja Zogua I. V albanskih vladnih krogih je zadovoljilo posebno grško priznanje, ker tam polagajo veliko važnost na dobre sosedse odnose z Grško. Grški opravniki poslova je izjavil, da njegova vlada hoče z Albanijo izgladiti dobre odnose in uvrstiti mir na Balkanu z dobrim sporazumevanjem obeh narodov.

Bethlen izganja ministre

v Budimpešta, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Listi poročajo, da se bo izvršila sprememba madiarske vlade na ta način, da bo grof Bethlen vrgel iz vlade ministra za pravosodje Pesthyja in trgovinskega ministra Hermannna.

Minister za prosveto Klebelsberg je pod pritiskom javnega mnenja nekoliko zvišal število dijakov, ki se imajo vpisati na univerze. Minister se je moral udati tudi pritisku univerzitetnih profesorjev.

Listi za Chamberlainov odstop

v London, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Navzlic demantjem Foreign Offices glede vesti, da bo Chamberlain demisioniral, vztraja večina listov pri tem, da bo Chamberlain odstopil iz zdravstvenih ozirov. Kakor piše »Daily Express«, pa Chamberlain ne bo odložil svojega poslanskega mandata, temveč bo pri prihodnjih volitvah zopet kandidiral v Birminghamu, kjer je bil že njegov oče izvoljen. Poleg Chamberlaina namerava tudi minister za Indijo lord Birkenhead svoj sedanji politični položaj zamenjati z važnim mestom v City.

Vse je fašistovska vlada

v Milan, 5. sept. (Tel. »Slov.«) V fašističnem mesečniku »Gerardiac« izjavlja Mussolini, da v sedanjem trenutku italijanske zgodovine izvrševalna oblast ni več nesamostojno orodje zakonodajne oblasti. Fašistična vlada zastopa osebnost države in ne more biti odvisna od poljubne volje parlamenta. Upravo province, ki je po fašistični reformi obstojala iz predsednika in provincialnega rektorata, bodo sedaj vodili predsedniki provincialnih svetov. Seje rektoratov ne bodo javne, njihovi sklepi pa se bodo objavljali.

Ministrstvo za letalstvo

v Pariz, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Današnji ministrski svet je sklenil, da se osnuje stalno ministrstvo za zrakoplovstvo. Predlog je stavil Poincaré sam in je bil soglasno odobren. Novo ministrstvo bo imenovano samo za civilno letalstvo, dočim bo za vojsko in mornarico stalo pri dosedanjih razmerah.

Podkupovanje tudi v umetnosti

v Stockholm, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Na mednarodnem umetniškem trgu je povzročila veliko pozornost prodaja neke slike, ki jo je prodal trgovec s pohištvom Eliasson v Stockholmu. Ta trgovec je pri neki dražbi kupil za 400 švedskih kron neko sliko Velasqueza, katero je sedaj prodal v Ameriko za 500 dolarjev. Gre za izrezek znane slike »Pivski bratci«, katere original se nahaja v madridskem Pradu. Stvar bo imela za italijanske umetniške kroge neprijetne posledice, ker se govori o podkupovanju, v katero so zapleteni uradniki akademije v Florenci. Kakor znano, je izvoz umetnin iz Italije strogo prepovedan, tako, da ni znano, kako je dotični trgovec s pohištvom mogel priti do posesti te slike.

Stinnes je delal skupno z bankami

v Berlin, 5. sept. »Tel. »Slov.«) Večdnevno zasliševanje Hugona Stinnesa pri preiskovalnem sodniku je, kakor se govori, dognalo, da je cela vrsta bank in bančnih institutov, posebno v Nemčiji, Franciji, Romuniji in Holandski udeležena pri veriženju s starim vojnim posojilom. Izjavlja se, da je v prihodnjih dneh pričakovati v tem oziru zanimivih presenečenj.

100.000 ur letanja - 2 smrti

v Pariz, 5. sept. (Tel. »Slov.«) V preglednem poročilu o nezgodah v francoskem letalstvu javlja »Journal industriel«, da sedaj odpadeta na 100.000 ur letanja dva smrtna primera, 54 odstotkov nesreč je pripisovati pilotom in sicer najtežje primere, ki so zahtevali 62 odstotkov vseh smrtnih primerov in 63 vseh ranjencev, 22 odstotkov pa je pripisovati motornim pomanjkljivostim.

Romunski politiki v Parizu

v Pariz, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Kakor čujemo, je romunski princ Nikola član regentskega sveta dospel včeraj v Pariz. Prihodnje dni se pričakuje v Parizu prihod ministrov Titulesca in Mania. Prisotnost romunske delegacije je najbrže v zvezi s pripravi za končno stabilizacijo leja.

Vlada v CSR ostane stara

v Praga, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Oficijozna »Prager Presse« označuje za prezgodnje vesti, da bi bil sestavljen nov kabinet na široki podlagi. Koalijske stranke stremijo za tem, da se nobena stranka, ki hoče delati, ne izključi od dela.

Kaj mislimo mi

Resnična pobožnost

Naenkrat so naši žerjavovci in radičevci veliki zagovorniki vere in cerkve. Trdijo, da morajo braniti cerkev pred pogubo, v katero jo vodi dr. Korošec. »Kmetski list« se bo razlezel od pobožnosti. Za radičevce je g. Radič pravilo in program. Zato par Radičevih izjav.

Stj. Radič je 1923 pred par tisoč delavci v Zagrebu vstal proti skrivnosti presv. Trojice. V času, ko je še bil republikanec, je namreč naglašal, da Srbi, Hrvati in Slovenci ne morejo biti eden narod. Rekel je: »Troje ne more biti eno, čeprav učijo vaši popi, da so tri osebe en Bog.« 1925. je na shodu v Ljubljani in v Veliki Loki dejal: »Vera je prepričanje in zavest posameznika, je njegova zasebna stvar kot njegov žepni robec. V naši državi je prepričanje svobodno. Zato je verske borbe konec. Vera je odnosi človeka z Bogom, ne pa s popom. Molitev je razgovor z Bogom, ne pa blebetanje po jagodah rožnega venca.«

V Krašiču dne 28. 9. 1924 je v tistem glasovitem govoru rekel med drugim tudi naslednje: »Vsaka duša ima svojo ravno pot k Bogu. Po vsako dušo pridejo angeli, ne vodijo jo pa v nebo nobeni popovski mešetarji.« Očitno je, da se je Stj. Radič s takim naziranjem oddaljil takemu pojmovanju krščanstva, kot ga pridiguje Cerkev in kakor se uči od nekdanj. Ni krščanstva brez sv. Trojice, niti si ga ne moremo zamisliti neodvisnega od tistih, katere je Kristus poslal, ko jim je dal svojo oblast. V tem duhu je Radič nadaljeval. V oblasti skupščini 1927 se je javno rogal krščevanju. Dejal je: »Ali bo hudič takoj nataknil dete na raženj, če ga pop ne bo krstil!«

Vodja radičevcev o Pribečeviču.

Dne 25. marca 1925 sta v narodni skupščini govorila radičevca Kovačevič in Uroič. Kovačevič je dejal: »Današnja Pašičeva vlada je nas Hrvate in ves hrvatski narod izpostavila na milost in nemilost enemu človeku, ki ga je na žalost izredila Hrvatska in ki smrtno sovraži Hrvatsko in vse, kar je hrvatskega. Ta človek ima par lakajev in pomočnikov, na žalost Hrvatov, roparjev, ki ga podpirajo, da izvršuje te zločine nad hrvatskim narodom. Ta človek je minister za prosveto ali bolje rečeno minister za osveto Pribečevič. Pribečevič je te dni v skupščini napadel tudi našo katoliško duhovščino in našo vero. Držal se je reka sv. Pisma: Udari pastirja in čreda se bo razbežala. Pri nas imamo ljudi, ki sede v zaporu po mesec dni in še več, pa se jim še ni reklo, zakaj so zaprti. To je žalostno, toda glavni krivec vseh teh zločinov je Pribečevič.«

Uroič pa je dejal: »Dela se na tem, da ostaneta Hrvatska in Slovenija tudi nadalje Pribečevičev pašaluk.«

6. julija 1925 se je vršila v Zagrebu seja HSS. Kovačevič je v svojem govoru dejal: »Velika je naša nesreča, in skoro bi bila propad vseh Hrvatov in Srbov, ker so vse obse stranke sprejele nečloveško in nekulturno stališče Pribečevičev, da je proti državi vsakdo, kdor ni za najostrejši belgrajski centralizem in za nasilno zunanje formalno narodno edinstvo, v čigar imenu je Pribečevič enostavno črtal in uničil vse, kar je hrvatsko. Pribečevič je sedem let hrvatskemu kmetu lomil rebra, sedaj pa je začel s surovo in divjaško silo mu kriviti tudi hrbtenico. Glavni pogoj narodnega sporazuma je odstranitev Pribečeviča. Zakaj Pribečevič je imel in izvršil edino nalogo, da zlomi našo narodno in državno hrbtenico, da z državno oblastjo gazi hrvatskega kmeta, srbskega kmeta pa za vedno drži v suženjstvu najbolj sebične in pokvarjene gosposke batinaške bande.«

Dobro je obnavljati te spomine, ki govore bolj kot vsaka polemika proti KDK.

Kovine

v London, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Baker: Tendence stalna, Standard kasa 63—63.0625, tri mesece 63.4375—63.5, Settl 63, Elektrolid 68.75—69.25, Best Selected 65.25—65.5, Strong 94, Wirebars 69.25. Cin: Tendence mirna, Standard kasa 210.625—210.875, tri mesece 208.5—208.75, Settl 210.75, Banka 218.25, Straits 213.75. Svinec: tendence mirna, inozemski prompt 22.3125, tuji 22, Settl 22.25. Cink: tendence stalna, navadni prompt 24.875, tuji 24.9375, Settl 24.875. Aluminij: tuzemski 95, inozemski 100. Antimon: angleški proizvod 59.5—60, kitajski 37.5—38. Živo srebro: 23.25—23.5. Platina 17: Wolfram 16.125. Nikel: inozemski in tuzemski 175. Bela pločevina: 18.125. Bakreni sulfat: 24.75—25.25. Cleveland lito železo III.: 66. Srebro: 26.625—26.75. Zlato: 84.11.25.

Hmelj

v Nürnberg, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Dovož hmelja 350 bal, prodanih pa je bilo samo 200 bal. Cena tržnega hmelja 120—180, Hal-lertau 220—255, Tettnang 240. Tendence nespremenjena.

Dunajska vremenska napoved. Gornja, Dolnja Avstrija, Gradišansko: Jasno, toplo, južni veter. Koroško, Štajersko: Še precej jasno. Začetek pooblačenja, toplo.

Naš „Zoo“ na ljublj. velesejmu

Dragi Stanko!

Vprašuješ me: »Kaj naj počnem ta teden, prvi v septembru, ko v šoli še ne gre vse tako zares? Ali kaže obiskati velesejem v Ljubljani? Nekateri tovariši so mi že tudi hvalili razstavo naših živali, a mislim sem si: Kaj bi mogel videti tam posebnega? V par mesecih pač ni mogoče zbrati toliko živega materiala iz narave, da bi se izplačalo iti tja ali celo žrtvovati dinar za to. Kaj mi svetujete?«

Odgovarjam Ti: Pojdi, a ne hodi sam, ampak vzemi seboj tovarišev, da Vas bo lepa skupina, najbolj pa bo, če gre ves razred z gospodom učiteljem, ali gospodično učiteljico vred, ki ju naprosite za to uslugo. Imajo najlepšo priliko, da vam pojasnijo marsikaj na živih bitjih, kar se nikoli ne da tako nazorno na nagačenih izvodih, če jih ima šola sploh pri roki.

Da se pa ta obisk slovenskega »Zoo« prav zelo izplača vsem mladim, pouka željnim ljudem, in je zanimiv tudi za vsakega odraslega ljubitelja narave, naj dokažejo naslednje vrstice. Napisal sem jih nalašč za Te, moj Stanko in Tvoje tovariše in tovarišice potem, ko sem sam žrtvoval polovico dneva, da sem se na lastne oči prepričal, ali Vam morem in smem priporočiti stvar ali ne.

Ker si nižjeginnazijec, gotovo še nisi poznal, kako je razdeljena tvarina v najnovejšem »Prirodopisu živalstva« (Verbič-Vales). In evo Ti, domala vse, kar zahteva sestav te knjige, ki Ti je bila tako povšeči, najdeš v našem »Zoo-u«.

Ne v nedeljo

Začenja se knjiga s kratko somatologijo ali naukom o človeškem telesu. Če želiš študirati človeka, pridi v »Zoo« v nedeljo, in vidiš boš toliko tega »kralja narave«, da od samega gostega drevja ne boš spoznal več gozda; zato Ti nasvetujem: Če hočeš vzeti stvar resno, pridi tja med tednom, a ne na praznik!

Kit in drugi sesavci

A človek vobče ni žival; če je kedaj, je kriva temu njegova slaba volja, ne narava sama. Pravo naravoslovje se pričinja v šoli z mačko in psom, to je z vretenčarji in sicer sesalci. Tudi te dobiš v »Zoo-u«; menda tigris iz indijske džungle ali jagvarja iz južne Amerike ali afriškega slona, nosoroga in gorile ravno ne zahtevaš tam; saj mi Slovenci ne želimo zavojevati vsega sveta, kakor bi radi moderni »slari Rimljanec in naš »Zoo« ima v prvi vrsti namen zbrati živalstvo, ki skače in se raduje po slovenski, oziroma vsej jugoslovanski domovini. Tudi sesalca kita ne pričakuje precej prvo uro našega narodnega živalskega parka; saj se zavedaš, da bi ga morali imeti priprtega v velikem morskem akvariju doli na jadranskem jugu; a utegnil bi nam ga zajeti zavistni sosed — zato za danes kita še ni tu. Imaš pa druge dične zastopnike sesalcev: po vsej deželi je nešteto zastopnikov in zastopnic zveri, zlasti Kenidov (pasjih mrcin) in Felidov, ki tudi mijavkajo. V »Zoo-u« pa prav doslojno zastopa družino žužkojedov slavni naš jež, oborožen na vse strani; največja skupina sesalcev, t. j. glodalci pa so predstavljeni po mišnem polhu z mladici in belimi miškami, ki se stavišajo radevolje na razpolago kot živa hrana gadom in modrasom. Sodoprsne prežvekovalce sljajno zastopa naš gams iz planin, ki se je iz same postrtnosti odpovedal divji turistiki po nepristopnih čerih in se mu nekoliko pozna na licu, da ga vleče nazaj med bele kože pod vodstvom Zlatorogovim.

Pečeni piščanci in ptice

Mnogo zabavnejše od sesalcev, dolgočasnih medvedov in jazbecev pa so ptice. Zato jih imaš pa tudi v »Zoo-u«, kolikor Ti jih le

poželi srce. Seveda pečeni piščancev in puranov tukaj ne dobiš, pač pa prijazno živo jerebico in prepelico, za katerima pridejo kmalu najlepši divji petelini in ruševci in katorne iz zasedene Notranjske, — če bo imelo društvo »Zoo« le dovolj rednih in podpornih članov, za kar je treba samo 12 Din letnega prispevka. Od Tebe seveda ne zahteva čast slovenskega imena te žrtve, pač pa od odraslih Slovencev in Slovenk, ki služijo sami in lahko utrpe to neznamno svotico. — Golobe predstavljajo grivar naša največja vrsta, zraven pa rjasta divja grlica in domača smejačica.

Od slavčka do srakoperja

Iz razreda pevcev imaš pred seboj celo armado mičnih zastopnikov; med njimi seveda zavzema prvo mesto kralj naših muzikantov mali in veliki slavci. Potem so razne penice, navadna vrtna penica ali frčlja in črnoglavka; najboljša pevka pa je prepisana penica, Silvia Nisonia, ki živi — pravo čudo narave! — v najlepši slogi z razbojnikom med ptic, rjavim srakoperjem. Ne morem v ujetništvu, tudi v svobodi so ju menda že večkrat opazovali, da prenočujeta v bratski slogi na isti vejici istega drevesa. Če si že kdaj naletel na srakoperjevo mesnico, črni trnjev grm z nabodeni mi hrošči in gosenicami, kobilicami in žabami in celo mladim negodnim ptičkom, boš znal ceniti to posebnost srakoperske duše, četudi si je ne boš znal razložiti, kot si je ne znam tudi jaz. Rjavemu srakoperju sorodnik je črnoglavka, ki ga tudi srečaš v tej pisani družbi.

Kukavica — pastirica — sinica

Kolikokrat si že slišal, da je kukavica nekaj parazit v valjenju, da podtika svoja jajca drugim pticam. Slišal si to, a videl nisi; Bog ve, če je sploh resnica? Pojdi brž v Zoo! Strmel boš nad čuda majhnim parčkom taščice, ki občudujeta gorostasno klado mlade kukavice, ki sta jo sama izvalila in izredila do današnje kolosa! Videl boš pa tudi prelep tičji safir, modro taščico, ki živi redno le po tundrah Skandinavije, Finske, po severni Rusiji in Sibiriji, a v hudi zimi pride k nam na jug in obišče vso Evropo, kakor te dni fujakar iz Budapešte. Ne manjka nam niti »pogorelica«, ki je pa dobro zavarovan proti ognju in mu pravijo tudi rdečepka, a ne rdeči petelin, ker noče imeti s pogoriščem nobene zveze. Tam-le Te z mahljajčim repkom prijazno pozdravlja siva pastirica, a isto sliko pozna tudi njena sestra, rumena pastirica. Poleg drozga ali cikavta pleše črni kos, nad bučno pečko se naslaja nerodna sinica, a Tebi bo mnogo bolj pri srcu gorščik ali modra sinica, ki so ji rekali časih tudi »plavman-jelčec«; močvirska sinica v bližini je zelo podobna našemu meniščku (hrbovski sinici), a živi po Švedskem in Rusiji, pa ne tolko po močvirjih, ampak po svetlih gozdovih; nekatere podvrste dobiš tudi po naših planinah. Navadni poljski škrlanec stanuje zdaj blizu skupaj z gorskim škrlančkom ali dudlarčkom, ki v svobodi prezira kmetsko poljano v nižavi in ljubi le gorske kraje v srednjem pasu. Iz škinkavčevega sorodstva naj Ti omenim pinožo, ki živi na visokem severu od 59° sev. širine naprej, proti vzhodu notri do Kamčatke, a po zimi pride prosjačit k nam na okna drobtince kruha. Vrabčevih sorodnikov dobiš celo jato; med njimi se postavlja kot izdarna udomačen tuječ kanarček. Z njim poizkuša tekmovali če ne v petju, pa vsaj v pisani narodni noši lišček in čiček, repaljščica in zelenec, grilček in repnik, zelena lisnica in kovčeka, brezovček in ... pa vsaj ne pridem do konca; naše pevce moraš videti in opazovati in poslušati in vzljubiš jih prav gotovo. Ker je kalinov povsodi dovolj, po deželi in mestih, je naravno da sta i v Zoo dva; mali in veliki, pa ne vem ali se imenujeta tako vsled večje ali manjše pameti. Če še nisi srečal zunaj dleska in krivokljuna, tu jima lahko pogledaš

polni dvorani. Večina prič je jako obtežila osumljenca. Med onimi, ki so ga branili, pa je bila prva njegova sestra. Omenila je samo mimogrede svojo preklicano zaroko. Kot edini vzrok tega dogodka je navedla nepričakovano izpremembo v družinskih razmerah svojega nekdanjega ženina. Sodnija je bila jako začudena, ko je miss Morton izjavila, da prav nič ne more očitati doktorju Lani. Nastopal je napram njej vedno kakor dovršen kavalir. A tudi sovraštvo, katero je napram zdravniku občutil njen brat, je izviralo samo iz nesporazuma, ker je neke dogodke napačno tolmačil.

Ponavljamo v nadaljnjem presenetljivem dvogovoru, ki je nastal med miss Morton in zaščitnikom obtoženega, odvetnikom Humphrey.

Mister Humphrey: »Ali vam je znano, da vaš brat ni kriv umora doktorja Lane?«

Miss Morton: »Da, znano mi je.«

H.: »S čim pa lahko utemeljite svoje besede?«

M.: »S tem, da doktor Lana sploh ni bil umorjen. Se vedno je živ.«

Ta izjava je povzročila skrajno razburjenje med občinstvom. Na to so se vprašanja nadaljevala.

M-r Humphrey: »Zakaj pa mislite, da je doktor Lana živ?«

Miss Morton: »Zato, ker sem od njega po njegovih dozdavnih smrti prejela pismo.«

Odvetnik: »Ali imate še to pismo?«

Priča: »Imam ga, a ga ne maram tu kazati.«

Odvetnik: »Imate morebiti vsaj ovitek?«

Priča: »Eto ga.«

Poštni pečat je res kazal, da je bilo pismo oddano v Liverpoolu dne 22. junija, decim je bil dr. Lana umorjen dan poprej. Miss Morton

naravnost v oči; dleska takoj spoznaš po debelam kljunu, krivokljuna pa po čudovitih kleščah, s katerimi lušči seme iz storžev, ko gnezdi sredi zime. Izmed vranov pač dobro poznaš kavko in srako-tatico, dobro pa je, da si od bliže ogledaš našo umno gozdarico šojo, ki zasadi — pozabivši seveda — marsikak lep hrast in leskov grm; tudi prelepa črnolata binkoštna ptica, kobilar Te bo zanimal, da ga spoznaš od bliže. Med plazilci naj Te opozorim na ptičje čudo, vijoglavko, ki živi po vsej Evropi. Če jo zunaj v naravi kaj prestraši se pači na prečudne načine, zvija vrat kot kača, naščepi perje na glavi, razširi rep kakor puran, ko vozi kolo po dvorišču, pri tem se gravitetsko priklanja, zavija oči kot plesoč derviš, napihuje goltanec kakor zelena rega, ob enem pa oddaja iz sebe čudno grgrajoče glasove; vsega tega v ujetništvu — žal — ne proizvajajo. Ali čuti, da ji pod varstvom človeka ne preti nobena nevarnost? Sicer je pa v sobi najboljša človekova tovarišica. Sitna je le za hrano; če se zadovolji z vsakovrstnimi žužki, potem že še gre; a če zahteva — so take ptice! — samo živih mravljinčev iz vrste Lasius niger in L. flavus ter njih ličink, oziroma, potem je prehrana draga.

Kragulj

Podnevne ujede zastopa kragulj in škrlančar ali ostriz, kanje, pustovke in kostanjevi sršenarji. Ostriz je sicer izmed najmanjših, a zato najhitrejših naših sokoličev; spoznaš ga takoj po belkasto-rumeni trebušni strani, ki je poprska s podolžnimi rjastimi pegami. Po letu je zelo sličen lastovki; 300 do 400 korakov drsi po zraku ne da bi skomizgnil s kreljuti. Kot vihar in strela pa je brz, kadar preganja plen; nobena lastavica mu ne uide, a za hudournikom ne gre rad — tudi ta ima svoj letalni rekord.

Izmed ponočnih ujed vidiš veliko in malo uharico, lesno sovo in čuka i. t. d. — sama resna družba, ki pozna minljivost tega sveta in zaničljivo zapira oči pred dnevno svetlobo.

Na severnem in južnem tečaju

Med močvirniki in plovei Te bo zlasti zanimala mala bobnarica, ki ima latinsko ime Botaurus od čudnih, na vola spominjajočih glasov, ki jih izpušča v močvirju ob času, ko se pari. Tudi sicer je ptica zanimiva po svoji minikrijki; postavi se Ti sredi trsja po konci, glavno na skrčenem vratu kvišku, da misliš: Pred menoj je oster kol, ne pa živa bobnarica! Da je poleg številnih drugih plovcev, ki bi jih lahko našel na slovenski zemlji, tudi velika, divja raca, se ume po sebi. Brzotekih novej iz afriške puščave ne najdeš na lepi slovenski zelenici, pa tudi ne raznih tolščakov iz južnega tečaja, kakor ne severnih slapnikov in njegovih tovarišev iz severnega tečaja, ki jih je sel gledat sl. Nobile in njegova kompanija.

Če boš naštel na malem prostoru najmanj 62 vrst slovenskih ptic, upam, da boš z uspehom svojega obiska pač zadovoljen.

Od Istre do Male Azije

Za pticami pridejo plazilci. Taki so najprej razne kuščarice: siva in pozidna kuščarica, zelenec, slepič. Ne zabi se seznaniti tukaj z repatim blavorom, ki mu pravijo Rusi šetopušik, t. j. kači podoben, po naše pa bi mu rekli žoltoplaz. Živi tudi po nesrečni Istri, po Hercegovini in Črni gori, po Mali Aziji. Edino orožje mu je smrdljiva tekočina, s katero te oplazi, ako čuti nevarnost; v tem oziru se izkuša z ameriškim dehorjem smrduhom (skunk).

Kače

Kače so dobro zastopane, strupeni gadje in modrasi v raznih varijantah, izmed nestrupenih pa srečaš belouško, kobranko, smokuljo, ki jo nevesči ljudje zamenjajo z gadom. goža i. t. d. Tukaj vidiš tudi največjo evropsko kačo, do 2¹/₄ m dolgega kravosesa iz Dalmacije in Istre (Coluber quatuorlineatus), zraven pa najlepšo evropsko kačo — duša, kaj želiš še več? — krasno pisano leopardovko iz Dalmacije. Tudi Zironova smokulja iz južne Evrope je vmes.

Iz Postojnske jame

Poleg grške kornjače (želve) so razni repati in brezrepi krkonji zelena in rjava žaba ter rega, veliki pupek in mali, a mični planinski pupki ter velezanimive slepe človeške ribice iz Postojnske jame.

Ribe

Zelo vesel pa boš, dragi Stanko in tovariši, akvarijev z domačimi ribami, ki jih sicer dobiš tako redko pred oči žive. Ali Te ne miče, da bi opazoval od blizu ščuko in klena, linja in mreno, jezerko in navadno postrv, menka in podusta, lipana in ostriza, glavača in črnoko, somiča in male frigelece, nežice in babice (Cobitis faenia, C. barbatula); si boš vsaj enkrat očividno na jasnem, kakšne so žive ostro- in mehkoplate. Tu lahko spoznaš tudi pezdirka ali grenčaka, čigar samica ima dolgo leglo, kakor kak najezdnik, da polaga ž njimi jajca med škrge slarskega škrlča (školkje). Prelepih rib iz Indije (Schleierfische) in vodnih metuljev (rib) iz Brazilije (Tetragonopterus, Pterophyllum) Ti ne bom opisoval, je nemogoče opisati to čudo bizarnosti, moraš jih videti sam.

Končati moram. Če si se dolgočasil pri tem navodilu, odškloduj se s tem, da si ogledaš vseh 110 domačih vrst, ki bi Ti jih moral naštet, ko bi hotel biti točen kot matematičar. A tega nisem hotel. Pozdravljam Te in za golovo pričakujem te dni na velesejmu »Zoo« Tvoj prijatelj Fr. P.

Sir Arthur Conan Doyle:

Črni doktor

(Konec.)

Artura Mortona so zaprli. Obtožnica je ustvarila sledečo sliko zločina: Ko je bil planil Morton v zdravnikov kabinet, je ta glasno zakričal od srda ali strahu. Ta krik je morala slišati tudi gospodinja. A v trenutku, ko je potrkala spodaj na vrata, je moral doktor misliti, da se z obiskovalcem še zmeni, in jo zato poslal nazaj. Vendar pa je nastal iz tega razgovora preprič, ki se je razvil v pretep, in ta je doktorju upihnil življenje. Preiskava trupla je dognala, da je imel rajni hudo srčno napako. Zato so mu postali udarci, ki sicer ne bi ogrozili življenja bolj zdravega človeka, pogubni. Morton je pograbil potem sestrično sliko, ker ni maral, da bi se omenjala njeno ime v zvezi z umorom. Na begu se je seveda hotel izogniti ponovnemu srečanju z gospo Mading, pa se je zato skril med drevesi.

Morton je priznal, da se je že dolgo hotel pomeniti z doktorjem Lano v neki osebni zadevi (kakor pravi gentleman nobenkoli ni izustil sestrinega imena) in tudi pričakoval, da bo ta razgovor dokaj mučen. A ko je srečal mistress Mading in zvedel, da ni zdravnika doma, je ostal po neuspešnem trkanju zunaj na vrtu. Čakal je tam nekako do treh zjutraj na zdravnikov povratek, se je naposled naveličal in odšel domov. Odločno je zanikal, da bi bil na katerikoli način udeležen pri zločinu. Vendar so bila vsa dejstva proti Mortonu in je prišel na zatožno klop.

Casopisi so toliko pisali o umoru »črnega doktorja«, da se je vršila razprava v natlačeno

je izjavila pod prisego, da je spisano pismo od dr. Lane osebno. Na vprašanje, zakaj ni pisma predložila že preiskovalnemu sodniku, je odgovorila priča, da jo je dr. Lana prosil začasno varovati skrivnost. Zdaj pa je bila primorana o tem govoriti, da reši svojega brata.

Toda več prič je svoječasno ugotovilo nedvomno smrt doktorja Lane. Zato se ni zdelo sodniji, da ima zaščitnik dosti upanja na uspeh z novimi nepričakovanimi podatki. Vendar je odredila sodnija preiskavo pisave po izvedenih in preložihi nadaljevanje razprave na prihodnji dan.

Ko se je razprava pričela, je izjavil odvetnik, da mu ni treba naprej vpraševati miss Morton. Predsednik je pripomnil, da še ni izpovedala priča nič bistvenega. Na to je zaščitnik odvrnil:

»Mislim, da to lažje stori druga moja priča.«

Predsednik: »V tem slučaju je sodnija pripravljena zaslišati to osebo. Njeno ime?«

M-r Humphrey: »Prosim, da bo zaslišana priča doktor Alojzij Lana.«

Ta kratek stavek je povzročil tak vtis, kateremu enakega menda spoštovani odvetnik ni nikoli dosegel z najsijajnejšimi govori. Sodniki in občinstvo so bili nepopisno začudeni, ko so zagledali, dozdevno mrtvega človeka.

Doktor Lana je dokaj shujšal, in njegov obraz je kazal sledove globokega razburjenja. Vendar pa ni bilo nobenega ugovora: vse priče so ga takoj spoznale, dasi niso vedele, kaj naj mislijo!

Doktor Lana se je priklonil sodnikom in pričel:

»Povedati hočem, ne da bi kaj prikrival, vse, kar se je dogodilo ponoči 21. junija. Zgledal bi

se pri sodniji že davno poprej, če bi le mogel slutiti, da pride zaradi mene nedolžen človek na zatožno klop. To se je zgodilo brez moje vednosti, in hitim zdaj popraviti po meni nehoté povzročeno zlo.

Ime Lana poznajo dobro vsi, ki so kadarkoli bili v Argentini. Moj oče, rojen Španec, je bil tam ugleden državnik. Slična sijajna pot je bila namenjena tudi dvojčkom: meni in mojemu bratu Ernestu.

Z bratom sva si bila na las slična. Nisva imela prav nobene razlike niti pri najdrobnejši potezi. Nočem razpravljati podrobno o značaju mojega pokojnega brata. Zdaj ne živi več, in usmiljeni Bog naj mu bo sodnik. Omenim samo, da je ubral slabo pot in mi povzročil veliko gorja. Moj ugled je veliko trpel pod njegovimi neštevilnimi prestopki, katere so ljudje vsled njegove izjemne sličnosti večkrat po nedolžnem natvezili meni. Naposled je storil moj brat neko izjemno veliko ogabnost in mi nalašč hotel naprtiti vso odgovornost za svoje dejanje. Zadeva je bila tako preteča, da sem moral zapustiti za vedno Argentino in odpotovati v Evropo. Tam sem, oproščen stalne more, začel novo življenje. Precostala mala sredstva so mi zadostovala za medicinsko izobrazbo v Glasgowu. Naselil sem se v Bishops Cressingu in sem bil popolnoma zadovoljen s svojo usodo. Tako je preteklo več let. A brat me je naposled vendar našel. Postal je takrat v domovini sploh nemogoč. Zato je sklenil oditi na Angleško in izrabiti najino sličnost, da od mene izsili denar. Vedel je, kako so mi mučne njegove sleparije in sploh njegova navzočnost. Bil je zato prepričan, da mu dam vse, kar imam, samo da se ga rešim. Poslal mi je pismo, v katerem je napovedal svoj prihod ... Baš ta čas sem hotel popolnoma nanovo ure-

Kaj je novega

KOLENDAR.

Četrtek, 6. septembra. 250. dan v letu. Caharija, Peregrin, Hermogen, Pelagij, Petro-nij. — Lunina sprememba: Zadnji krajec ob 23. uri 35 min. (Po Herschlu se napoveduje lepo vreme.)

ZGODOVINSKI DNEVI.

6. septembra: 1863. je v Parizu umrl fran-coski finančni minister J. B. Colbert. — 1845. se je rodil zoolog W. Marshall. — 1903. je umrl slikar Fr. Kaulbach. — 1901. se je v Ljubljani otvorila električna cestna železnica. — 1868. se je v Zalcu vršil obliki slovenski tabor.

★ **Proslava 700letnice** ustanovitve prve belokranjske župnije se vrši v Crnomlju dne 7., 8. in 9. septembra t. l. S proslavo je zdru-žen velik orlovski nastop. Polovična vožnja je dovoljena. Orlovski nastop ob vsakem vre-menu.

★ **Odlikovanje.** Občine Presečno, Pre-vorje in Planinska vas so enoglasno imeno-vale častnim občanom gospoda Marka To-mažiča, konzistorijalnega svetnika in de-kana v Kozjem, v priznanje oblikih zaslug, ka-tere si je pridobil v teku 31letnega načelova-nja okrajnemu zastopu v Kozjem, in se mu je izročila lično izdelana diploma.

★ **Učiteljska vest.** Gdč. Ela Campa, do-sedaj učiteljica na Brdu pri Kamniku, je pre-stavljena v Zameško ob Krki.

★ **Geometrijski oddelek na Tehniški sred-nji šoli v Ljubljani.** Finančno ministrstvo vzdr-žuje šole za strokovni naraščaj uradništva za katastrska dela. Take šole so za sedaj geo-metrijski oddelki pri tehniških srednjih šolah. Letos je dovoljena otvoritev geometrijskega oddelka pri tehniški srednji šoli v Ljubljani. Na geometrijski oddelek se sprejemajo učenci, ki so dovršili šest razredov gimnazije ali re-alka ali dva letnika tehniške srednje šole. Siromašni učenci dobijo državne štipendije. Šola traja dve leti. Pričetek šole 1. oktobra. Podrobni sprejemni pogoji bodo še objavljeni. Kdor se namerava vpisati, naj se takoj javi pri ravnatelju tehniške srednje šole v Ljubljani.

★ **Kaj je z učitelji, ki so odslužili vojaški rok?** Kakor znano se v okvirju letošnjega proračuna ne sprejemajo novi drž. uradniki, ker ni zanje kredita. Tako so učitelji, ki so odslužili svoj vojaški rok, brez službe že od aprila sem. Kakor izgleda, bo to stanje tra-jalo do aprila 1929. Ob pričetku šolskega leta imamo v mariborski oblasti na eni strani praznih čez 70 učnih mest, na drugi strani pa je 9 učiteljev, ki so odslužili svoj vojaški rok, brez službe. Če pomislimo namreč, da so bili ti učitelji že pred odslužitvijo vojaškega roka v državni službi ter da so bili primorani po-dati ostavko in da so že čez 13 mesecev brez plače, potem mora pač vsakdo priznati, da se jim godi velika krivica. Saj vendar niso oni krivi, če so bili oni sposobni za odslužitev roka. Kakor znano je bilo v avgustu več uči-teljev upokojenih, nekaj jih je umrlo, nekaj jih je odšlo k vojakom ter podalo ostavko. Zato vprašujejo prizadeti delegacijo min, fi-nanc v Ljubljani: ali ni s tem zmanjšanjem

DIJAŠKI KOLENDAR 1928/29. NATIS-NJEN JE V HRVATSKEM, SRBSKEM IN SLOVENSKEM JEZIKU, TOREJ V 3. POSEBNIH IZDANJH.

diti svoje življenje. Prihod mojega brata bi po-menil sramoto razen mene tudi za...

Dr. Lana je obstal sredi besede in poteni zopet nadaljeval:

»Kmalu po prejemu pisma je dospel Er-nest osebno. V hiši so že vsi spali. Ko sem za-čul njegove korake, sem mu osebno odprl vrata. Videl sem takoj, da mi je slejkoprej porazno sličen. Zdelo se mi je, ko sem ga gledal, da opa-zujem svojo lastno sliko v ogledalu. Videti je bilo tudi takoj, da je postal prava propalica. Vso pot od Liverpoola je naredil peš. Opazil sem, da je bolan in jako utrujen. Kot zdravnik sem tudi takoj ugotovil, da je star pijanec. Obraz je imel razpraskan. Rekel je na moje vprašanje, da se je pretepal z mornarji v neki liverpoolski bez-nici.

Takoj, ko je prestopil moj prag, je zahte-val brat jako velik denarni znesek. To zahtevo so spremljale psovke in grožnje. Moja mirnost ga je še bolj podžigala. Ves besen je slednjič planil name z dvignjenimi pestmi, a nenadno je krč spasil njegov obraz, prijel se je z roko za srce in se s strašnim krikom zgrudil ob mo-jih nogah na tla. Dvignil sem ga na divan in ga poskušal obuditi, a prepiral sem se, da je že izdihnil. Z grozo sem gledal truplo, ko je po-trkala na vrata moja gospodinja. Preplašil jo je bil zadnji stok umirajočega. Poslal sem jo proč. Kmalu je trkal zopet nekdo jako vztrajno na vrata, a nisem se oglašil.

Mrzlično sem ugibal eno in isto. Nepriča-kovana bratova smrt me je rešila sramote, a življenje se mi je zdelo ubupno. Pri vesti o pri-hodu svojega brata sem moral vrniti besedo oni, katero sem ljubil. Osebna sreča je bila za-me za vedno pokopana, in hudo sem trpel... Zdaj pa se mi je nudila nepričakovana prilika pokopati vso svojo preteklost, pobegniti od

števila službujočega učiteljstva podana mož-nost za zopetni sprejem v državno službo?

★ **Hišna preiskava.** V torek na vse zgo-daj se je izvršila pri osmih komunistih tudi v Litiji stroga hišna preiskava. Zaplenili so ne-kaj komunističnih brošur, ki jih kompromiti-rajo, komuniste so pustili še na svobodi.

★ **Kolosalen roman.** V Berlinu je izšla tale knjiga: J. F. Perkonig-Bergsegen. Ocena, ki je izšla v nekem nemškem časopisu o tej knjigi, pravi dobesedno: »Čudovita knjiga! Neki morfinist, ki mu zdravniki radi tega na-povedujejo skorajšnjo smrt, se zateče v sa-moto kranjskih gor. Tukaj v tem gorovitem svetu, ki ga še ni popačila nobena navidezna kultura, je mož ozdravel. Presenetljiv opis dežele, ki jo jedva poznamo, ter njenih pre-bivalcev, ki so obteženi z vsemi napakami in vrlinami napol divjega naroda, že zasluži, da si knjigo prečitamo.« — Tako neki berlinski ocenjevalec Z. Mi pa pravimo: Če bi bili mi res taki divjaki, kakor nas opisuje omenjeni ocenjevalec, potem bi dotični morfinist go-tovo ne prišel živ nazaj v Nemčijo.

★ **Starodavni grad Ponovič pri Litiji,** nekdanj lastnina barona Valvazorja, je sedaj na prodaj. Lastnik je nek Italijan in je njegov oskrbnik g. Ferdo Tomažin iz Smartna. Po-sestvo meri nad 400 ha: njiv, travnikov in gozdov, ki so pa precej izsekani. Tudi grad z obširnimi gospodarskimi poslopi je nujnega popravila potreben. Toda iz tega kolosa bi se dalo marsikaj koristnega napraviti. Na to je mislil oblastni odbor in pozdraviti je to mi-sel, da bi prišel grad v deželno last. Dalo bi se urediti posestvo v vzorno kmetijo in de-želno hiralnico. Ker imajo travniki prekrasno lego in sta dve železniški postaji v bližini, bi to gospodarstvo lahko zalagalo z mlekom in drugimi pridelki vso javno bolnico. V torek si je ogledalo graščino in posestvo osem po-slanev ljubljanske oblasti; vodila sta jih gg. dr. Milavec in Lebinger. Razkazoval je ta kompleks g. Tomažin. Upamo, da pride ta lep kos naše zemlje v deželno last v veliko korist in blagor javnosti in celi deželi.

★ **Novo lekarno v Logatcu** v hiši g. Seri-nija otvori dne 10. sept. Mr. Janez Kristan, bivši dolgoletni asistent lekarne Sušnik v Ljubljani.

★ **Streljanje.** Mitraljeska četa 40. p. p. bo na dan 8. t. m. vršila od 8 do 16 ostro streljanje na Rožah, prostor južno od Save med cesto Vižmarje, Tacen in Ježica — Dol. Gameljne. V omenjenem času je vsak dohod na strelišče prepovedan; pot med Ježico in Dol. Gameljno bo pa zaprta.

★ **Tečaji za konserviranje sadja, zele-njave in brezalkoholne sadne pijače.** Podru-žnica Sadjarskega in vrtnarskega društva za Maribor in okolico priredi letošnjo jesen na obl. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru tri tečaje: 1. dne 17., 18. in 19. septembra: tri-dnevni tečaj za konserviranje sadja in zele-njadi; 2. dne 20. septembra: enodnevni tečaj za izdelovanje sadnih sokov (brezalkoholnih sadnih pijač). Oba tečaja sta namenjena pred-vsem gospodinjam in dekletom. 3. Dne 6. okt.: enodnevni tečaj za izdelovanje sadnih sokov (brezalkoholnih sadnih pijač). Namen tega tečaja je izobraziti voditelje (voditeljice), ki naj prirejajo nato slične tečaje po deželi. Vsi tečaji so brezplačni in se jih morejo udeležiti zanimanci(ke) iz cele oblasti. Pouk je teore-tičen in praktičen ter traja vsak dan od 9 do

vseh mučnih spominov. Če bi preoblekel brata v mojo obleko, bi prisegali jutri vsi, da so me našli mrtvega v moji sobi na tleh. Imel sem tudi dokaj veliko denarja, kar mi je dovolilo plačati vožnjo v inozemstvo. Eno uro pozneje je bilo vse gotovo. Uničil sem bratovo obleko in peš odkorakal po liverpoolski cesti. Razen denarja sem vzel le najdražje, kar sem imel, neko sliko...

Nikoli mi ni prišlo na misel, da bo sklepal coroner (zapriseženi ogledovalec mrličev) na-mesto na nenadno smrt na umor, še manj sem mislil, da pride zavoljo mene nedolžni človek na zatožno klop. Še isti dan sem odrinil iz Li-verpoola v Zedinjene države. Vendar pa nisem hotel ogorčiti ljubljene žene s poročilom o moji smrti. Vedela je za vzrok, ki je uničil mojo osebno srečo in me ni nikoli obsojala. Poslal sem ji ob odhodu iz Liverpoola pismo in jo pro-sil, naj varuje mojo skrivnost. Hotel sem biti mrtev za vse, ki so me poznali. A prišlo je dru-gače, in pohiteti sem moral nazaj. Sele v Ame-riki sem zvedel iz prvega večernega lista, da bo razpravljala sodnija o mojem umoru. Čim sem to zvedel, sem vnovič odpotoval, da povem vso resnico.

Naknadna preiskava je ugotovila resnič-nost podatkov »črnega doktorja«. Ladijski zdravnik na parniku, s katerim je prišel Ernest Lana iz Južne Amerike, je potrdil, da so mučili tega potnika neprestani hudi srčni napadi.

Doktor Lana se je popolnoma sprijaznil z Arturjem Mortonom, in se zopet povrnil kot zdravnik v isti kraj, odkoder je tako zagonetno poprej izginil. Nekoliko mesecev pozneje pa so svečano obhajali prebivalci Bishops Crossinga poroko miss Mortonove s »čudežno oživljenim« črnim doktorjem!

12 in od 14 do 17. Za prva dva tečaja se je prijaviti najkasneje do 15. septembra, za zad-nji tečaj pa do 1. oktobra t. l. na: Podružnico Sadjarskega in vrtnarskega društva, Maribor, vinarska in sadjarska šola.

★ **Spominska razstava ob stoletnici ne-odvisnosti Belgije.** Veliki župan ljubljanske oblasti objavlja: Za proslavo stoletnice ne-odvisnosti Belgije pripravlja poseben odbor razstavo spominov iz leta 1830. Belgijska vla-da se je obrnila tudi na naše zunanje mini-strstvo s prošnjo, da sporoči temu odboru, ali imajo poedine osebe in institucije v naši kra-ljevini kake stvari iz dobe osvobođenja Bel-gije, ter ali bi bile pripravljene dati ta ma-terijal na razpolago omenjenemu odboru za čas trajanja razstave. Prijave sprejema veliki župan ljubljanske oblasti.

★ **Radi glavnega čiščenja uradnih prosto-rov** se pri davčnem okrajnem oblastvu v Ljub-ljani, Hrenova ulica št. 11 ne bo poslovalo s strankami na dan 6. in 7. t. m.

★ **10letna sestra zabodla brata.** V ne-deljo, 2. t. m. sta v Krški vasi pri Stični se-dela pri večerji 18letni Janez Kuhelj in nje-gova 10letna sestra Micika. Med večerjo je prišlo med obema do prepira in prerekanja. V razburjenosti je Micika zagrabila na mizi nož in ga vrgla v brata; nož se je Janezu za-sadil med rebra. Moral je iskati pomoči pri zdravniku dr. Fedranu v Stični, ki je fanta poslal v bolnico.

★ **Igralka se hotela zastropiti s plinom.** Blaženka Katalinič, prva igralka splitske dra-me, se je hotela v ponedeljek popoldne za-stropiti s plinom. Zaklenila se je v svojo sobo, njena gospodinja pa, kateri se je čudno zdelo, da igralka tako dolgo tiči v svoji sobi, je vdrla notri in že onesveščeno Blaženko prenesla na zrak in poklicala zdravnika. Igralko so prepeljali v bolnico. Na vprašanje, zakaj je hotela izvršiti samomor, je povedala, da radi nesrečne ljubezni do nekega časnikarja, katerega imena noče izdati. Zdravniki upajo, da bo igralka okrevala.

★ **Smrtne nesreče železničarja.** V pone-deljek popoldne se je pripetila na savskem kolodvoru v Zagrebu huda nesreča. Kretnik Franc Habin je zašel med dva vagona, ki sta ga z odbijaci zmečkala. Nesrečni železničar je bil prepeljan v bolnico, kjer je kmalu nato umrl.

★ **Ameriški milijonarji v Dalmaciji.** V Dubrovnik je priplula te dni z Boko Kotorske jahta »Korona«, na kateri potujeta ameriška milijarderja Busch in Grimann. Njuno poto-vanje je v zvezi s proučevanjem pogojev za zgradbo pristanišč v naši državi in njihovi zvezi z zaledjem. Oba bosta nato nadaljevala pot na Sušak. Oktobra meseca bosta imela v Parizu sejo z bančnimi skupinami, ki bo v zvezi s tem poučnim potovanjem.

★ **Velike motorne dirke in ghim-hana igre** v soboto dne 8. septembra ob 3 popoldne na dirkališču pri Dev. M. v Polju. (8353)

★ **Nageljčki I. stopnja,** za enoglasno petje priredil C. Pregelj (za 1. in 2. šolsko leto) so pravkar izšli v zalogi Jugoslov. knjigarne in stanejo 26 Din.

★ **Tečaj krojačem, šiviljam, nešiviljam** pričetek 10. septembra. Prijave pismeno ali osebno. Izdelava krojev. Zasebno krojno učil-išče Ljubljana, Stari trg 19.

★ **Zagrebski velesejem** se vrši do 10. sep-tembra. Legitimacije in informacije pri »Pu-tniku«, Dunajska c. 1.

★ **Pri išiasu sledi na kozarec naravne** »Franz-Josef«-grenčice, zavžite na tešče, iz-datno izpraznjenje črevesa brez vseh težav, pridruži pa se navadno prijetno ugodje olaj-šanja. Zdravniški strokovni listi omenjajo, da učinkuje zanesljivo in prijetno »Franz-Josef«-voda tudi proti pritisku na jetra in debelo črevo kakor tudi pri haemorrhoidah in pr-statalnih boleznih. Dobiva se v lekarnah, dro-gerijah in specerijskih trgovinah.

Če v jed Ti muhe silijo,
in Ti bacile prinese;
če v spanju muči Te stenica
in bolha verna tovarišica,
ne srdi se, moj ljubi sin,
takoj si kupi »ZACHERLIN«!

Našemu ženstvu!

Tržaška »Edinost«, edini slovenski dnevnik naših bratov onstran državne meje, je ustavljen. Tri mlajše slovenske inteligente, ki so jih fašisti sma-trali za nekatere voditelje nekega domnevnega narod-nega, protifašistovskega omladinskega gibanja, so, ne da bi jim mogli dokazati tudi le najmanjšo kriv-do, držali v preiskovalnem zaporu nad mesec dni in so jih sedaj kar tebi nič meninici obsodili v pe-ljetno konfinciacijo. Vrše se po vsem Primorskem kar najnasilnejše preiskave, pri katerih fašistovski na-silnišči ne delajo niti najmanjše razlike med moški-mi in ženskami; dovolj je, da slutijo v človeku le še trohico naše narodne zavesti, pa jim je dovolj povoda za najokrutnejša preganjanja. Tak je po-ložaj danes na Primorskem. Če torej danes naša na-rodna obrambna organizacija priskoči na pomoč svojim tako strahovito zatiranim bratom in se-stram, se bo temu klicu gotovo tudi z največjo po-žrtvovalnostjo odzvalo tudi naše narodno ženstvo, ki v svojem mehkem ženskem srcu brez dvoma še veliko globlje sočustvuje s trpinami onstran meje, kot pa v skrbih in homatijah vsakdanjega življenja za blajša srčna čustva kolikor toliko otopeli mož. — »Jugoslovanska Matica« se zato zanaša na kar naj-intenzivnejše sodelovanje našega ženstva pri njeni veliki manifestacijski prireditvi v soboto, na praz-nik Malega Smarna, tedaj, a prav tako tudi pri pri-pravah za to prireditev. Sestavil se je v tem smislu poseben ženski odbor in se je doklicil sestanek tega odbora za danes, četrtek, ob 5 popoldne v damskem

salonu kavarne Emone«. Prosimo torej vse naše ženstvo, ki je bilo in ni bilo posebej vabljeno — tistim, ki niso bile posebe vabljene, naj velja ta po-ziv za vabilo — ki želi sodelovati pri pripravah za sobotno prireditev in pri prireditvi sami, da se za-nesljivo udeleži tega sestanka, na katerem se bo razdelilo delo posameznicam in raznim skupinam. Pridite torej in prevzemite delo, ki naj prinese vsaj nekoliko tolažbe in olajšanja našim nesrečnim bra-tom in sestram pod tujim jarmom!

Premog, drva, hohs, hovaši! premog in ogilje — „ILIRIJA“
Vilharjeva cesta (za Gl. kol.), Kralja Petra trgaš, Miklo-šičeva cesta 4 — Telefon šte. 2830

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN

V noči na petek: Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

⊙ V proslavo rojstnega dne prestolo-naslednika, ki se vrši 6. t. m., je dala okra-siti mestna občina svoje hiše z zastavami in prosi ljubljanske hišne posestnike, da tudi razobesijo državne in narodne zastave.

⊙ **Kanalizacijska in regulacijska dela.** Letos je mestna občina izvršila sledeča ka-nalizacijska dela: Napravila je kanale v Zvo-narski, Zibertovi, Povšetovi in Ilirski ulici; kanalizirala je mestno pristavo, Sv. Petra nasip do mostu, Krekov trg, Pred škofijo in Vodnikov trg ter napravila kanal pod mit-nico od Dolenjske ceste do železniškega jar-ka. Očistili so se kanali na Resljevi cesti, v Jelenovi in Ribji ulici, v Beethovnovi ulici, za Bežigradom so bile napravljene poniko-valnice, enako na Vodnikovi cesti, v Tivoliju se je za grad napravil filter in hišni kanal. V Koleziji so uredili bazen, filter in črpalko za kopališče. V reguliranem delu Gradašice pod Krakovskim mostom so tlakovali dno. Kanalizacijska dela, ki se izvršujejo sedaj, so naslednja: kanali na Groharjevi, Ašker-čevi in Erjavčevi cesti, v Ziljskega ulici in Vrtači, v Hradskega vasi, v Skrabčevi in Štrekljevi ulici, na Cesti v Mestni log, v Vo-gelni in v Ilirski ulici, velik kanal na Kette-Murnovi cesti in na Friškovec ter kanal v Vošnjakovi ulici. Dalje je mestna občina na-pravila ponikovalnico v Šiški, propust in ja-rek na Opekarski cesti, tu čistijo tudi stare jarke, propust čez jarek pred šolo na Barju, kanalizacijo Celovške ceste in železobetonsko perišče ob Vodnikovi cesti v Šiški. Betonske mostičke grade sedaj na cesti v Črno vas čez Cepudrov jarek, čez Koruznikov jarek na Ižanski cesti in čez jarek Galjevec na Ižanski cesti. Glavni odbor za osuševanje barja vrši sedaj s podporo mestne občine regulacijska dela Gradašice na Viču. Ograje pleskajo se-daj na Frančiškanskem in Cevljarskem mostu ter na Kongresnem trgu. Še letos bodo pri-čeli in izvršili naslednja dela: Železobetonski propust na križišču Jeranove in Opekarske ceste, cevni propust na Ižanski cesti ob bota-ničnem vrtu; železobetonski propust čez ja-rek ob Ižanski cesti proti Peruzzijevemu stradonu; ponikovalnico v Šiški, dve avto-matični splakovalnici, kanal na Masarykovi cesti in perišče na Ižanski cesti in Galjevcu. Kanalizirali bodo Celovško, Poljansko in Vi-dovdansko cesto, Kolodvorsko ulico in Stari trg, preplekali pa bodo ograje na Krakov-skem mostu, na mostu čez Ljubljanico na Prulah in ob hodniku pri frančiškanski cerkvi. Pri ograjah nad opornimi zidovi v Ljub-ljanici bodo napravili železo-betonska polnila.

⊙ **Petintridesetletnica mature.** V včerajšnjem poročilu o proslavi 35 letnice mature je zagrešil ti-skarski škrt neljubo pomoč. Napravil je iz 35 let-nice 25 letnico.

⊙ **Popisovalni urad** mestnega magistrata bo radi snaženja uradnih prostorov v petek, 7. sep-tembra za stranke zaprt; izvzeti so le najnujnejši slučaji.

⊙ **Vsakdanja tatvina.** Uradnik tobačne tovarne Joško Vavpotič je pustil predvčeršnjim za trenu-tek svoje kolo v veži Kresije v Šolskem drevoredu in že mu ga je nekdo zmalnil. Kolo je imelo nove obrobe in je bilo vredno 900 Din.

⊙ **Karamboli.** V Ciglerjevi ulici v Vodmatu sta se zadela kolesarja Josip J. in Ivan M. Ivanu M. se je pri padcu poškodovalo kolo in obleka ter trpi, kot pravi sam, okrog 400 Din škode. Do karambola je prišlo, ker je Josip J. vozil po levi strani ceste. — Po levi strani ceste je vozil tudi kolesar Alojz C., ki je na Miklošičevi cesti podrl na tla Ivana Majcna in mu znatno pokvaril kolo.

⊙ Vsak dijak dobi pri nakupu šolskih knjig v Jugoslovanski knjigarni kot nameček črtan ali nečrtan šolski zvezek, pri večjem nakupu tudi lepo-slovno knjigo. Imenovana knjigarna ima v zalogi vse za srednje, trgovske, meščanske in osnovne šole predpisane knjige.

⊙ **Ob začetku šolskega leta** priporoča tvrdka Iv. Bonač, Šelenburgova 5, svojo naj-večjo zalogo vseh šolskih in risalnih potreb-ščin. Pri primernem nakupu dobe učenci praktično darilo.

Maribor

□ **Iz zgodovinskega društva.** Od slav-nostnega zborovanja v nedeljo se je poslala vdanostna brzojavka Nj. Veličanstvu kralju kot najvišjemu pokrovitelju znanosti in umet-nosti. Predsednik Zgodovinskega društva v Mariboru dr. Franc Kovačič je prejel iz dvor-nega maršalata sledeči odgovor: Po nalogu Njegovega Veličanstva kralja čast mi je spo-ročiti Vam njegovo srčno zahvalo za izjavo vdanosti, katero ste poslali prilikom 25let-nice društva. Maršal dvora — polkovnik Di-mitrijevič.

□ **Impozanten film.** Kakor izvemo je lastnik Grajskega kina g. Gustin kupil od filmske družbe »Fox Cooperation« v Ameriki

monumentalen film — »Evharistični kongres v Chicagu«. Tudi je lastnik Gradskega filma kupil obnem monopol za predvajanje imenovanega filma v celi državi. Film smo si pri poskusnem sukanju ogledali in moramo ugotoviti, da je film veličasten po zamisli in da predstavlja gotovo višek moderne filmske tehnike. Posamezni prizori, ko nastopajo impozantne ljudske mase, delujejo naravnost frapantno. Na filmskem posnetku se prav razločno in lepo vidi knezoško ljubljanski dr. A. B. Jeglič, profesor Bogovič in framski župnik Kragl. S predvajanjem se prične v kratkem. Opozarjamo vsa društva, ki pridejo v poštev radi pridelitve filma, da se čimprej prijavijo.

□ **Gostovanja ljubljanske opere** v Mariboru se bodo vršila od časa do časa. Ker bo prišel vedno zelo velik aparat na gostovanje (solisti, zbor in orkester, deloma tudi ljubljanske dekoracije) bodo za ta gostovanja veljale povišane cene, maribor. gledališki abonenti pa bodo imeli popust. Prvo gostovanje se vrši menda že meseca oktobra in se vzprijori po vsej priliki prekrasna Smetanova opera »Dalibor«.

□ **Orožne liste** oddajte do 10. t. m. na tukajšnji policiji, soba št. 10 (drugo nadstropje). Tozadnji formulirji so že gotovi. Proti vplačili 50 Din dobite orožni list, ki ostane vaš za vedno.

□ **Prijatelji Orlov** se udeležijo prihodnjega nedeljo izleta k Sv. Petru na Mariboru, kjer ima mariborska orlovska srenja svoj telovadni nastop. Sodeluje godba Kat. omladine.

□ **Radio**. Kdor si želi nabaviti radio aparat in druge potrebščine, naj se obrne na Prosvetno zvezo v Mariboru, ki mu nudi največje ugodnosti.

□ **Reklama za letalski meeting**. Včeraj dopoldne okoli 10 se je pojavil nad Mariborom enokrilnik, ki je spuščal bele reklamne letake za letalski meeting v Zagrebu.

□ **Premiula** je štiriletna Dragica, hčerka uglednega Mariborskega trgovca L. Ornika na Koroški cesti. Pogreb mlade Dragice bo jutri ob 17 iz kapele na mestnem pokopališču v Pobrežju.

□ **Mariborska porota**. Naknadno so se razpisale še sledeče obravnave: proti Rudolfu Doberšku radi hudodelstva uboja, proti Karlu Coterju in Ludoviku Bregu radi hudodelstva umora ter proti Francu, Karlu in Antonu Vedlinu ter Valentinu Bezjaku radi goljufije.

□ **Tuji** v Mariboru. V času od 1. do 5. septembra je bilo prijavljenih v tukajšnjih hotelih in prenočiščih 421 tujcev; jako veliko tujcev je prišlo iz Dunaja, Gradca in Murske Sobote.

□ **Vlom** v trgovino g. Kovaca. Glede tega vloma smo svojčas objavili 2 notici, v kojih je bil trgovski pomočnik g. Angel Turk obdolžen soudeležbe, katera obdolžitev pa se je izkazala kot neosnovana.

□ **Dežni plašč** in novo palico so poštemu potniku Mariborčanu odnesli na pragerskem postajališču — morda pomoloma. Ker oskudovani sopotnik prav dobro pozna, se prizadeva v lastnem interesu poziva, da vrne omenjeni dežni plašč in palico proti primerni odškodnini v Ivan Kolarjevi ulici št. 5.

Celje

□ **Redna seja** mestnega občinskega sveta se vrši danes ob 18.

□ **Enodružinske stanovanjske hišice** se bodo začele te dni graditi. Doslej je mestna občina sprejela 8 reflektantov za delavsko akcijo in 4 reflektante za splošno akcijo. Kakih 6—8 reflektantov ni še izpolnilo vseh predpisanih pogojev. Prošnje teh se bodo reševale posebej, če bodo pravočasno pravilno instruirane. Pri delavski akciji so prišli v poštev: Krušič Franc, Vračko Rudolf, Rupnik Ivan, Lednik Josip, Lahovnik Josip, Gračner Hermína, Scheligo Marija in Inkret Jakob. Pri splošni akciji so podpisali pogodbe: Inkret Vilhemina, Skitek Valentin, Romih Ivan in Fišer Julij. Delavska akcija je z dosej prijavljenimi reflektanti izčrpana, pač pa je na razpolago še denar iz splošne akcije. Zidarska in tesarska dela za dosedaj ugotovljenih 12 hiš so oddana na polovico stavebnikoma g. Jezerniku in g. Neratu. Ako še kdo reflektira na hišico iz splošne akcije, naj se takoj prijavi. Hišice bodo do zime pod streho, spomladi pa gotove za vselitev.

Dopisi

Novo mesto

Umrla je Lucija Mežnaršič, stara 71 let, sestra Alojzija Mežnaršiča, poduradnika pri državnem pravdnistvu v Novem mestu.

Smrt radi strela. Pretekli ponedeljek se je vršil iz kandijske bolnice pogreb Antona Zupančiča iz Ločne, ki ga je mestni stražnik Štiligoi 16. junija t. l. pred gostilno Ivana Košaka v Novem mestu ustrelil v hrbet. Nesrečni Zupančič se je

zdravil skozi 2 in pol meseca v kandijski bolnici, toda rane so bile neozdravljive in jim je podlegel. Zupančičevi tovariši zidarji so mu poskrbeli za spremstvo na šmihelsko pokopališče godbo novomeškega godbenega društva.

Trbovlje

□ **Kap ga je zadel**. Trgovec drv Kalan iz Celja je najel nekega gonjača, da bi prignal konja v Trbovlje k gosp. Rojcu. Ko je s konjem prijezdil do Podmeje, je naenkrat padel s konja. Slučajno se je nahajal v bližini neki deček. Ta je hitel in obvestil ljudi, da nekdo leži ob cesti in konj se zraven pase. Ko so ljudje prišli pogledat, je bil gonjač že mrtev. Obraz je bil čisto črn. Gonjača, čigar identitete niso mogli ugotoviti, so z občinskimi vozom pripeljali v mrtvašnico. Govori se, da ga je zadel kap.

□ **Hišne preiskave**. V noči od torka na sredo so se vršile v Trbovljah in Hrastniku hišne preiskave. O uspehu preiskave se ni moglo nič točnega dognati.

□ **Stari trg pri Ložu**. Te dni se je odselil g. J. Zura, preje zasebni uradnik graščine Snežnik, zdaj lesne tvrdke Zagar, k svojim hčeram v Zagreb. V loški dolini je bival 43 let, ves čas vreden, zgrajen uradnik. — Včeraj je po 35 letih obiskal Ljubljano in se zopet vozil po železnici oče Janez Hacc (Strahak) iz Podcerkve. Mož se ni mogel načuditi načuditi napredku mesta.

□ **Ghimkhana igre**, ki jih priredi Motoklub »Ljubljana«, dne 8. t. m. na vojaškem vežbališču v Dev. Mariji v Polju ob priliki motociklistične dirke, bodo novost za Ljubljano, ker se bodo pri nas prvič izvajale. Ghimkhana so vožnje oz. igre spretnosti, ki idealno združujejo sport z družabnostjo in humorjem, ter nudijo gledalcem mnogo zabave. Tu bomo videli nadojo klobukom, lov na hrenovke, vožnjo z otroškim vozičkom, stafeto itd. Vozač bo n. pr. moral med vožnjo sneti obesen klobuk z drog, ga dati na glavo in zopet obesiti na drog, ki bo postavljen na nasprotni strani. Hrenovke bodo visele na dolgih elastičnih vrvcih in med vožnjo jih bo moral vozač odgriziti, ne, da bi ustavil motor ali si pomagal z rokami. Dalje bo moral med vožnjo vzeti z mize cigareto in jo pri vožnji mimo sodnika prižgati na tleh cigari. Zabavna bo tudi vožnja z otroškim vozičkom, ki bo privezan zadaj za stroj. Z njim bo moral vozač kolikor mogoče naglo voziti do gotovega mesta, obrniti in se vrniti, ne, da bi se voziček preuklenil. Zabave bo torej dovolj in naj nihče ne zamudi te prireditve, ki bo poleg sportnega vžitka pri dirkah poskrbela tudi za smeh in kratek čas. Na dirkališču bo svirala izvrstna godba, za okrepčila bo preskrbljeno.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Cetrtek, 6. sept.: 18.30: Tečaj za iasčino, vodi prof. Ivan Gruđen. — 19: Zgodovina slovenskega naroda, predava prof. Silvo Kranjec. — 20: Carobna piščal, prenos iz gledališča.

Petek, 7. sept.: 18.30: Tečaj za francoščino. — 19: Ljudska umetnost, predava dr. Stanko Vurnik. — 20.30: Rupel Karol: Slovenski vijolinski večer s spremljevanjem klavirja.

Drugi programi

Petek, 7. septembra.

Zagreb: 20.05 Prenos iz Dunaja: »Carmen«, opera (Bizet). — Breslau: 20.30 Poljudni orkestralni koncert. — Praga: 17. Koncert godalnega kvarteta. — 21. Prenos koncerta iz brnske razstave. — Leipzig: 16.30 Koncert simf. orkestra. — 19.25 Predavanje: Zgodovina in metode grafologije. — 21. Vijolinski koncert. — Stuttgart: 20.15 »Vesela vdova«, opereta (Lehar); nato plesna glasba. — Bern: 20.30 Orgelski koncert. — 22. Orkestralna glasba. — Katowice: 19. Prenos iz evharističnega kongresa v Censiohovi. — Frankfurt: 18.30 Predavanje za ljubitelje vrtnarstva: Razmnoževanje rastlin. — 20.15 »Vesela vdova«, opereta. — Brno: 19. Koncert. Orkester in arije. — 20.10 »Pot do srec«, veseloigra. — 21. Koncert iz razstave. — Rim: 21. Koncert. — Langenberg: 20. Orkestralni koncert. — 21. Proslava 150 letnice rojstva pesnika C. Brentano. — Berlin: 16.30 Predavanje: Mali vrt in njega obdelava. — 17. Zabaven koncert. — 20.30 »Florian Geyer«, tragedija. — Dunaj: 11. Koncert kvarteta. — 16.15 Koncert dunajskega koncert. orkestra. — 18.50 Ob 100 letnici Toštojevega rojstva. — 20.05 »Carmen«, opera v 4. dej. (Bizet). — München: 12.55 Opoldanski koncert. — 16. Zabaven koncert. — 20.15 »Lobentan«, igra v 3. dej. — Milan: 20.50 Simfoničen koncert. — Budapest: 17.45 Operetni koncert. — 19.45 Mozartov večer. — 21.50 Koncert.

Maribor.

□ **Panonijac**. Seja danes ob 20.

□ **Kršćanska ženska zveza** priredi prihodnjo nedeljo romanje v Ruše. Odhod ob 5.40 z glavnega kolodvora.

Orel

□ **Dobrova** pri Ljubljani. Na Mali Smaren priredi odsek svoj javni nastop s zelo pestrim sporedom Prijatelji orlovstva vabljani. Iz Ljubljane vozi avto vsake pol ure.

Naše dijaštvo

□ **Abiturijentom** in akademikom! Odbor akad. kluba sv. Cirila in Metoda v Belgradu obvešča vse dijakne in akademike, ki nameravajo začeti ali nadaljevati svoje studije v Belgradu, da se lahko obrnejo do imenovanega društva glede vseh potrebnih podatkov in pojasnil, ki se tičejo studija v tem mestu. Naslov: Jug. akad. klub sv. Cirila in Metoda, Belgrad, Niška ul. 4.

Cerkveni vestnik

□ **Nočnim častilcem** presv. Rešnjega Telesa se uljudno naznanja, da bo drevi redno celonočno čiščenje presv. Zakramenta. Molila se bo 11. ura. Prošnja za duhovnike. Uljudno vabimo moške in mladeniče, da se v obilnem številu udeležijo nočnega čiščenja.

Pevski vestnik

□ **Pevskim zborom**, pevcem in pevkam! Po poštnečnem začenjam zopet z delom v društvi. Za izbiro novih skladb so pevovodje dovoljno preskrbljeni v naših obeh pevskih listih »Pevce« in »Zborih«. Naj se vsa društva in vsi zbori nanja naložijo, priporočijo naj jih v naročbo tudi svojim pevcem in pevkam, saj je naročnina na oba lista res majhna, dolžnost naša pa je gotova. Da ju podpiramo! »Pevce« se naroča pri Pevski zvezi na Miklošičevi cesti št. 5. »Zboric« pa pri pevskem društvu »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani.

„Ljubljana v jeseni“

Jubilejna razstava »Kmetijske družbe« ima stalno dovolj obiskovalcev. Saj je cela razstava »Ljubljana v jeseni« tako raznolika in pestra, da nudi vsakemu nekaj.

Da je letošnja jesenska prireditev uspešna, kaže njena odlična kvaliteta, pa tudi ogromen obisk iz cele dežele. Nasprotno pa čitamo v zagrebškem tisku (Jug. Lloyd, Morgenblatt), da je potrebna temeljita reorganizacija zagrebške sejma, kar dokazuje, da ni uspel tako, kakor bi bilo želeli.

Obisk razstave je bil včeraj prav velik. Saj je bil v Ljubljani tržni dan in so ljudje porabili priliko tudi za obisk razstave. Nadalje moramo omeniti, da se organizirajo skupni izleti kmetijskih podružnic. Tako je bila včeraj v Ljubljani cerkljanska, najavljen pa je še obisk trboveljske, zagorske in mur-

sko-soboške. Ne prihajajo pa samo iz Slovenije, ampak tudi iz drugih pokrajin naše države; tujcev je zopet polno v Ljubljani in ni več zanje prostora v hotelih. Iz Trsta je prišel skoro cel vlak obiskovalcev.

Pripravljaljo pa se še druge prireditve v okvirju razstave. Tako se v petek začne razstava perutnine, za katero je prišlo že mnogo živali, nadalje zajčja razstava. V nedeljo se vrši konkurenca harmonikarjev: poslovati bosta morali kar dve komisiji, ker se je prijavilo — 115 konkurentov. Tudi razstava plemenske živine je v nedeljo. Prijavljenih je nad 100 goveje živine, ki je že izbrana na raznih promovanjih v celi Sloveniji. Zato je pričakovati te dni še večjega obiska kakor običajno v nedeljah.

□ **Likvidacija**: Srpska banka; Stedionica d. d. v Trebinju (ust. 1910, prej zadruga, kapital 2 milijona Din).

□ **Povišanje kapitala**: Kanold, tvornica čokolade, d. d. v Karlovcu od 1 na 2 milj. Din (v svrhu razširjenja obrata; udeležen je predvsem švedski kapital).

□ **Kongres plinarn** in plinarskih strokovnjakov se vrši od 9. do 11. septembra v Novem Sadu. Udeleženci poidejo tudi v Belgrad, kjer bodo razpravljali o novi plinarni.

□ **Znižanje uvozne carine za melaso**. Po odloku min. sveta se zniža uvozna carina za melaso od 8 Din na 1.50 Din, ker pa velja samo do 30. septembra 1929, stopi v veljavo 1. oktobra.

□ **Nova delniška družba**. V trg. registru v Belgradu se je vpisala: A. d. »Biljana«, za industrijo in promet poljedelskih in veterinarskih proizvodov in predmetov s kapitalom 2 milj. Din.

□ **Dobave**. Strojni oddelek ravn. drž. železnice v Ljubljani sprejema do 10. t. m. ponudbe glede dobave 2100 komadov raznih stekel; do 11. t. m. glede dobave 400 parov cokelj; do 12. t. m. glede dobave svinčene pločevine, medenih in železnih mrež, jeklene žice, matic, vijakov, 30 ton bukovnega oglja; do 14. t. m. glede dobave »Balat« jermen in spojke ter glede dobave 1800 kg bakrenih drogov; do 15. t. m. glede dobave meril, mikrometrov, toplomerov, povečevalnih stekel ter glede dobave 3000 komadov »Knjižica o prepotovanih kilometrih«. — Oddelek istega ravn. sprejema do 11. t. m. ponudbe glede dobave 1 biciklja znamke »Puche«.

□ **Dne 15. t. m.** se bo vršila pri kom. Savske div. obl. v Zagrebu ofert. licitacija glede dobave 400.000 kg sena in 200.000 kg slame.

Borza

Dne 5. septembra 1928.

DENAR.

Na deviznem tržišču se je danes uvrstil Berlin, popustil pa je Trst, ostali tečajji v glavnem neizpremenjeni pri srednjem prometu. Narodna banka je krila povpraševanje v devizah: Curih, Praga in Berlin; ravnotako je dala večino Dunaja, ostale zaključene devize pa so bile privatno blago.

Devizni tečajji na ljubljanski borzi

5. septembra 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 4 IX..
Amsterdam	—	2281.75	—	—
Berlin	1355.25	1358.25	1356.75	1356.25
Bruselj	—	791.27	—	—
Budimpešta	993.50	993.50	992.—	—
Curih	1094.10	1097.10	1095.60	1095.60
Dunaj	800.52	803.52	802.02	802.10
London	—	276.16	—	276.10
Newyork	56.805	57.005	56.905	56.90
Pariz	221.27	223.27	222.27	—
Praga	168.27	169.17	168.67	—
Trst	296.78	298.78	297.78	298.—

Jutri ljubljanska borza posluje.

Zagreb. Berlin 1355.25—1358.25, Curih 1094.10—1097.10, Dunaj 800.52—803.52, London 275.75—276.56, Newyork 56.79—56.99, Pariz 221.27—223.27, Praga 168.27—169.07, Italija 296.65—298.65.

Belgrad. Amsterdam 2278—2284, Budimpešta 990.74—998.74, Berlin 1355.25—1358.25, Curih 1094.10—1097.10, Dunaj 800.52—803.52, London 275.76—276.56, Newyork 56.75—56.95, Pariz 221.27—223.27, Praga 168.27—169.07, Italija 296.75—298.75.

Curih. Belgrad 9.12875, Berlin 123.72, Budimpešta 90.52, Bukarešt 3.15, Dunaj 73.17, London 25.19875, Newyork 519.21, Pariz 20.28, Praga 15.3875, Trst 27.18, Sofija 8.74, Varšava 58.20.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.47375. Valute: dinar 12.47. Trst. Zagreb 3357—3360, London 92.67—92.69, Pariz 74.55—74.65, Newyork 19.06—19.07, Curih 367.60—367.90.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Dočim je bilo tržišče drž. pap. včeraj skoro brez prometa, se je danes vojna škoda v Zagrebu uvrstila kakor tudi 7% invest. posoj. Tudi Belgrad javlja višje tečaje. Bančni papirji so neizpremenjeni. Med ind. papirji je oslabil Gutmann, nadalje Slavex; uvrstila se je Ragusea. Vevče so bile zaključene po 110 napram 105 včeraj.

Ljubljana. Celjska 158 den., Lj. kred. 128 d., Kred. zavod 170—175, Vevče 105—110, Šešir 105 den., Stavna 56 den., Ruše 265—285.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 448—439, kasa 437—439 (436—440), terminali: 9. 431—442.50, 12. 454—455 (452. 453. 454), 7% invest. posojilo 88.50—89, agrari: 55—56. Bančni pap.: Hipo 58.50—59, Poljo st. 18.50, nov. 17—17.25, Kred. 85, Jug 88.50—89 (88.50), Lj. kred. 126, Nar. 7050 bl., Prašted. 920—925, Srpska 151—152 (149). Ind. pap.: Gutmann 205, Slavonija 7—10, Slavex 95—100, Drava 455—460 (455), Šečerana 490—500, Brod. vag. 90—94, Ragusea 470—490, Trbovlje 482.50—490, Vevče 105—106 (110).

Belgrad. Vojna škoda 487.25—487.75, 7% invest. posoj. 89—90, agrari 54—54.50. Dunaj. Podon.-savsko-jadran. 85.10 Hipo 7.30, Alpine 45.60, Grelnitz 2.90, Leykam 10, Trbovlje

59.60, Kranjska ind. 37, Ruše 33.75, Mundus 177, Slavonija 1.25.

BLAGO.

Novi Sad. Pšenica bač. 235—237.50, bač. pot. 237.50—240, ban. 230—232.50, sr. 232.50—235, ječmen bač., sr. ban. 250—255, pol. 290—295, oves bač. 217.50—220, koruza bač. 297.50—300, seno fko bč. post. 110—115, moka 00 gg 360—370, 2 340—350, 5 320—350, 6 270—280, 7 235—245, 8 200—201, otrobi bač. v jutu vrečah 185—195, bač. 180—185. Promet: 26 vag. pšenice, 12 vag. koruze, 5 vag. ovs, 7 vag. moke, 4 vag. otrobov, 5 vag. ječmena.

Jutri praznična borza ne posluje.

Budimpešta. Tendence medla. Pšenica okt. 27—26.72, zaklj. 26.70—26.72, marec 29.42—29.28, zaklj. 29.14—29.16, maj 30.20—29.92, zaklj. 29.92—29.94, rž okt. 25.54—25.50, zaklj. 25.52—25.54, marec 27.88—27.68, zaklj. 27.62—27.76, koruza maj 28.30—28.20, zaklj. 28.20—28.22.

Sejmska in tržna poročila

Lesni trg

Ljubljanska borza. Zaključeno: 2 vag. frizov in 3 vagoni drv; povpraševanje je za hrastove frize po dimenzijah kupca fko vag. nakl. post. za m³ Din 800—1000, za trame fko vag. nakl. post. Din 230—250 in hrastova drva fko vag. nakl. post. 15.50—16.50. Tendence neizpremenjena.

Žitni trg

Tendence za krmila je čvrsta, za žito in druge pridelke neizpremenjena. Zlasti drži čvrsto oves na ceni 220 v Bački in Sremu kakor tudi v Bosni, kar je razumljivo radi velikih nakupov ovs po vojaštvu. Pri nas se opaža velika omejitev v nakupu ovs, ker je cena razmeroma previsoka. Promptne La Plata-koruze zaenkrat ni mogoče dobiti; za september pa notira po prodajalčevi izbiri 285—287.50 Postojna.

V Ljubljani so danes notirali:

Dež pridelki. (Vse samo ponudbe, slov. post., plač 30 dni, dob. prompt.) Pšenica bač. nova 79—80 kg, 2%, 237.50—290, za september 290—292.50, za oktober 302.50—305, moka nova, 0 g, bl. fko Ljubljana, plač. po prejemu 435—445, baška koruza 350—352.50, ameriška koruza La Plata, promptna, zacarinjena, fko Ljubljana 300—302.50, oves, novi za avgust 265—270, ječmen baški 70—71 kg, nov, rešetan, fko Ljubljana, plač. po prejemu po 325—327.50, rž, uzančno blago, mlevska tarifa, 300—302.50. Zaklj. 2 vag. pšenice. Tendence mlačna.

Živina

Na ljubljanski sejem 5. t. m. je bilo prignanih (v oklepaju število prodanih): 332 (40) konj, 95 (43) volov, 100 (50) krav, 32 (20) telet ter 179 (120) prašičkov za rejo. Cene so bile naslednje: voli I. Din 8.50, II. 7.50, III. 6, krave debele 5—6, klobasice 3—4 in teleta 10—12 Din za kg žive teže. Kar se tiče goveje živine, je bil sejem precej živahen. Cene predvsem za slabe vole so nekoliko popustile. Prav prvovrstnih volov ni bilo na sejmu.

Na dunajski prašičji sejem dne 4. t. m. je bilo prignanih 18.752 glav, od tega iz Jugoslavije 1584. Tako špeharji kakor mesnati prašiči so se pocenili (prvi za 5, drugi za 10 grošev pri kg). Notirali so (za kg žive teže): špeharji I. 200—205, angl. križani 2.20—2.35 (izjemoma 2.40), kmetski 2.30—2.60, stari 2.40—2.50, mesnati 1.70—2.35 šilinga.

Na dunajski goveji sejem 3. t. m. je znašal dogon 3167 glav, od tega iz Jugoslavije 760 glav. Pri boljšem povpraševanju se je vse podražilo za 5 do 10 grošev. Notirali so: voli najboljši 1.85—2.05, I. 1.60—1.80, II. 1.20—1.55, III. 0.90—1.15, biki 0.95—1.30 (izjemoma 1.35), krave 0.80—1.40 (izjemoma 1.55), klanja živina 0.65—0.80 šilinga za kg žive teže.

Na praški sejem 3. t. m. je bilo prignanih 1045 glav gov. živine, od teh 30 iz Jugoslavije, ki so notirali (biki) 5.25—6.70 Kč, nadalje 4416 prašičev, od teh iz Jugoslavije 202; cene zanje 12.50—13.30 Kč za kg žive teže.

V Milanu so bile 3. t. m. sledeče cene: voli I. 4.20—4.70, II. 3.50—4.10, III. 2.70—3.40 lir, krave I. 3.80—4.50, II. 2.90—3.70, III. 2.70—3.40 lir za kg žive teže.

Hmelj

OPOMIN TRGOVCEM S HMELJEM.

Sveta življenje in vrvenje

Proces radi pošne znamke

V Buenos Airesu je najvišje državno sodišče končalo dolgotrajen proces. Pred nekaj meseci je poštni uradnik, ki je pregledoval pošto, opazil neko pismo, na katerega je postal pozoren. Kuverta je bila nova. Naslov je po njegovem mnenju pisala ženska roka. Znamka pa je bila očitno stara, že kolekovaná, a skrbno očiščena in zlikana. Uradnik je dal pismo na stran in ga oddal po uradnih urah svojemu predstojniku. Končno je prešlo pismo vse stopnje sv. Birokracija, dokler ga ni dobil vrhovni poštni ravnatelj in uvedel postopanje radi goljufije, seveda proti neznani osebi. Ravnatelj je dobil po nekaj tednih obvestilo, da se je iznajdljivi poštni špionazi posrečilo najti zločinko, in sicer v osebi ge. Luise Tramontana de Vespola. »Ali ste to pismo pisali?«, so jo zaskrbeli. »Da.« »Ali ste to znamko prilepili?« »Ne.« »Kdo pa jo je?« »Moj najmanjši sin, kateremu sem dala nalog, naj nese pismo na pošto in naj preskrbi za pismo znamko.« »Vi torej trdite,« je dejal sodnik, »da je vaš sin povzročil to goljufijo?« »Kakšno goljufijo?« je začudeno vprašala gospa.

Zaslišali so sina, ki je priznal, da je dobil pismo z znamko. Mati pa je ostala pri svoji izpovedi. Poštni izvedenci so bili v silni zadregi. Neverjetno se jim je zdelo, da bi sin najprej poiskal staro znamko, jo umil, zlikal in nato šele nalepil. Trdili so, da je gospa goljufivo znamko namenoma hranila. Nastal je spor, kdo jo je hranil, ali mati, ali otrok. Resnica se ni dala ugotoviti in tako je izročil vrhovni ravnatelj vso zadevo najvišjemu zveznemu sodniku, da jo pojasni.

Gore aktov so se kopičile po sodniških mizah. Nadaljevalo se je zaslišanje vseh mogočih uradov. Končno se je sodniku le posrečilo, da je razvozlat zamotani voz in je obdobil obdolženo gospo, ki je bila tožena goljufije na škodo države radi stare znamke v vrednosti petih centavosov na plačilo 100 znamk v isti višini oziroma v zapor, če državna uprava znamk ne bi dobila.

Gospa Luiza pa se je obrnila še na poslednjo instanco in je utemeljevala svojo pritožbo s tem, da je sodba pretirana, ker ne gre, da bi plačala radi ene znamke sto znamk, katerih v svojem življenju ne bo nikdar potrebovala. Zopet so se sestali modri sodniki, pregledali skrbno gore aktov in prišli do zaključka, da je imel prvi sodnik prav in da mora gospa Luiza kupiti sto znamk.

Zadnje vprašanje pa je bilo, kdo je kaj imel od tega velikega procesa radi ene znamke v vrednosti malenkostnih petih vinarjev... Paragraf je dobil zadoščenjel, so se zagovarjali vestni sodniki.

Ena sreča, druga smolo

V nekem letovišču na Zgornjem Štajerskem je tudi krasno jezero, katero uporabljajo gostje nadvse pridno. Mlada dama je bila tako neprevidna, da je pri vožnji s čolnom padla v vodo. Imela pa je srečo, da je slučaj zapazil nek mlad častnik, ki je skočil za njo, jo rešil iz vode in se naravno tudi seznanil z njo. V začetku počitnic — sreča v nesreči — koncem počitnic poroka.

Te dni je na istem mestu opazoval jezero nek mlad, eleganten gost. Naenkrat opazi pred seboj že starejšo damo v starosti 40 let, ki se je naglo zatopila v vodo in priliznjeno vprašala: »Dragi gospod, ali ni to tisto znamenito mesto, kjer je pred nekaj meseci padla v vodo neka mlada dama, katero pa je rešil nek častnik in jo kmalu nato tudi poročil?« Mož ji je kratko odvrnil: »Da, to je tisto mesto.

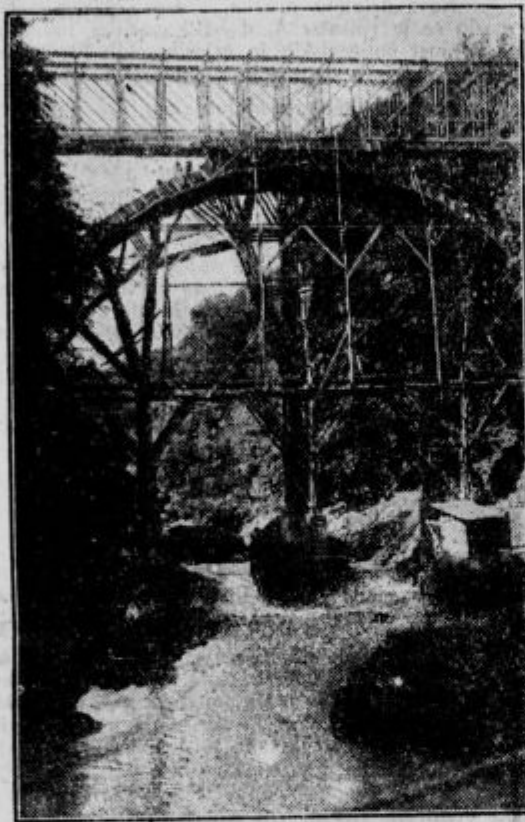
Vse dela stroj — celo roke umiva. Stroj je električen in bo vsaj v hotelih izpodrinil brišače.

Toda, kar se mene tiče, Vam moram kar naravnost povedati, da nisem niti častnik, niti ne znam plavati.

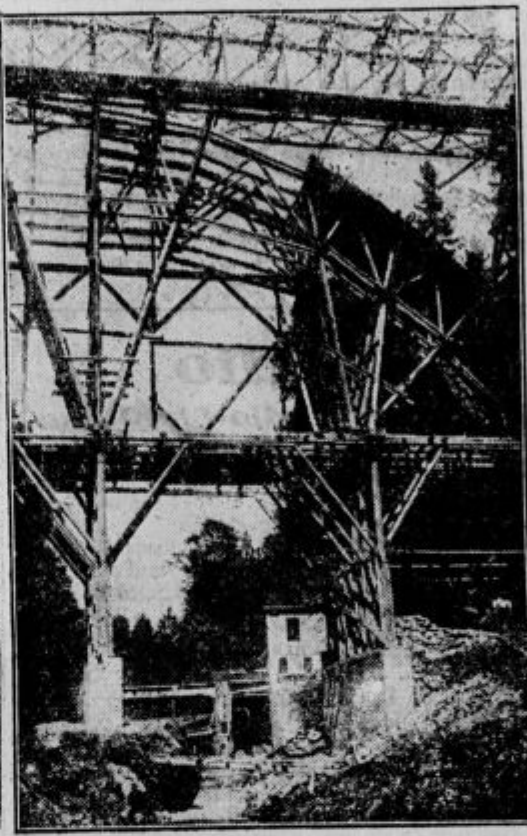
Kaj se pravi biti »mногоstranski«

V Gradcu ima družina, ki se šteje k boljši družbi, starejšega sina, ki je svojevrsten človek. Kamorkoli je prišel, je še vedno zbudil pozornost s svojo zanemarjeno zunanostjo. Na obleko ni niti najmanj pazil. Njegove hlače so redno nezlikane in prijatelji so ga dražili, da imajo obliko harmonike. Dobil je radi tega priimek »mногоstranskega fanta«. Nekega dne je dobil povabilo na družinsko slavo. Njegov prijatelj je smatral priliko za ugodno ter mu je energično prigovarjal, naj svojo zunanost vsaj malo popravi in naj pride na to slavnost vsaj enkrat v brežibni obleki. Predvsem pa naj si da zlikati hlače, da bodo imele eno linijo. »To pa ne bo šlo!« je odgovoril posebej, »ker potem bi vi imeli povod, da me mesto »vsestranskega« imenujete »enostranskega« človeka. Enostranski ljudje pa nimajo dostopa v boljše družbe.

Novi most čez Kokro v Kranju

Betoniranje oboka mostu.

Gornji del so postavili že v juliju 1928.

Očeta in sina je umorila kača

Angleški naravoslovec Puxley pripoveduje neverjetno zgodovino o tragični usodi nekega ameriškega farmerja in njegovega sina, ki sta skupaj izgubila življenje, zastrupljena po kačjem piku. Na neki ameriški kmetiji je umrl pred kratkim časom njen posestnik. Vsa znamenja so kazala, da je bil zastrupljen. Vse preiskave, na kak način je prišlo do zastrupljenja, so bile brezuspešne. Nekaj mesecev nato je umrl njegov sin. Tudi tukaj ni bilo mogoče spoznati povoda smrti. Mlada žrtev je ležala šele nekaj dni pokopana, ko so prinesli njegovega brata radi zastrupljenja krvi na nogi v bolnico. Končno so prišli na to, da so preiskali hlače pokojnega posestnika, katere so dedovali sinovi drug za drugim. Pri tem so ugotovili, da je ostal v hlačah zob ene najnevarnejših ameriških strupenih kač. Ta zob, ki je svojo smrtno nevarnost hranil še dolgo časa, je spravil očeta in enega sina na drugi svet, ostali sin pa se je pravočasno rešil s tem, da je šel hitro v bolnico.

Krokodil je z roke

V Ugandi v Afriki imajo prišleci priliko, da vidijo neko posebno naravno čudo. Je to krokodil, ki je iz roke. Sicer ne veljajo krokodili kot posebno prijazne in vljudne živali. Ljudje so nasprotno zelo previdni in ne hodijo radi v bližino njegovega žrela. Afrikanci v okolici Ugande pa imajo med seboj čarovnika,

kateremu se je posrečilo, da je udomačil krokodila. Iz Viktorija jezera ga pokliče lahko vsak trenotek in ga krmi z ribami. Ob nedeljah zvečer in ob praznikih se zbere na stotine in stotine domačinov iz bližnje in daljne okolice. Nato prikoraka čarovnik, zažvižga gotovo znamenje in krokodil se kot gora dviguje na površino jezera, se vleže na obalo in se pusti hraniti z ribami, ki jih daje čarovnik, ki pa jih zopet dobiva od strmeče množice. Čarovnik ima seveda pri tem svoj zaslužek, ker kupujejo gledalci od njega ribe za drag denar. Pa tudi tuji turisti prihajajo v velikih skupinah, da vidijo tu čudo. Pri tem pa ni manjkalo podjetnih ljudi, ki so uvedli promet z avtomnibusi, drugi pa so začeli postaviti okrepčevališča. Tako se je razvila radi krokodila in njegovega čarovnika cela tujsko-prometna industrija in vsak je prišel na svoj račun.

15.000.000 ljudi brez dohodka

V Združenih državah Severne Amerike je že dolgo časa na dnevnem redu vprašanje, ali gre delovnemu ljudstvu dobro ali ne, predvsem pa, koliko je brezposelnih. Republikanci, ki so vladna stranka, skrivajo dejanski stan, demokrati pa obtožujejo vladno, da je strahopetna, ker si ne upa priznati številke ameriške brezposelnosti. Sedaj se je ojunail ameriški minister za delo Frank Morisson. V nekem govoru, v katerem je slikal splošni položaj delavstva, je priznal, da je v Združenih drža-

Cesare Rossi, bivši Mussolinijev prijatelj, sedaj njegov nasprotnik, je bil izzvaljen iz Švice v italijansko ječo.

V dveh ~ treh vrstah

V Johannesburgu v Južni Afriki se je pripetila včeraj strašna nesreča. Cestna železnica je zapeljala na tir, kjer vozijo vlaki, napolnjeni z dinamitom. Na vagonu je bilo 10 ton dinamita, ki je eksplodiral s strahovito detonacijo. Zračni pritisk je podrl veliko število hiš, izmed ljudi pa ni bil nihče ranjen.

V Porto Alegre so protifašisti pripravili atentat na tamošnjega italijanskega konzula, fašistovskega poslanca Manfreda Chiostti. Konzul pa je imel srečo, da ima v službi hrabrega vratarja, ki je atentatorje toliko časa odganjal, da je prišla pomoč in — atentata ni bilo.

Znani angleški pisatelj in satirik Bernhard Shaw je prišel s svojo soprogo v Zenevo kot pasivni opazovatelj. Shaw namerava pisati satiro na Društvo narodov.

Na Dunaju so zaprli 19 letno čipkarico Rozo Mihalovic, ki je znala pribavljati si na čuden način številne obleke. Vpisala se je v vsa mogoča društva, zlasti športna in telovadna in je zdaj telovadila tu, zdaj tam. Kakor hitro je dobila v zalogi zase primerno obleko, je izginila. Tako je nakradla 44 oblek, katerih pa ne bo mogla nositi v sodnih zaporih.

Tunney, prvak boksarjev, je prišel v Evropo. Odločil se je, da bo izkazal čast nemškemu univerzam in da bo tam študiral filozofijo. Kaj bo imela filozofija od filozofa s pestjo, se še ne ve, prorokujejo pa, da bo nekaterim profesorjem tesno pri sreč, ko bo sedel pod njihovim katedrom mišičasti Tunney.

V Pragi bodo zgradili v bližini Masarykovega kolodvora ogromen hotel po zgledu vele mest. Sedem nadstropij bo pod zemljo, sedem pa nad zemljo, na strehi pa bo prostor za tenis in restavracija v vrtu. Garaža bo imela prostora za tisoč avtomobilov.

V Pariz sta prišla iz Hamborna dva Nemca po imenu Luck in Drassard, ki sta se menjaje vozila v samokolnici. Prevozila sta 1300 km. Zatem, ko so prišli v Pariz že izvoščki, zdaj ljudje s samokolnico, pričakujejo še potnikov z otroškimi vozički.

V provinci Kankyo na Koreji je voda zalila več kot 3000 hiš in pokopala pod seboj na stotine ljudi. Prav tako se poroča iz Moskve, da je v ozemlju Amurja velika poplava.

V Benetkah sta se nastanili dve angleški dami. K njima je prišel Italijan in ju okradel ter odnesel dragocenosti v višini 3.000.000 lir. Ko sta Angležini spali, je prišel v spalnico, odstranil pa se skozi okno.

Na Dunaju so se zbrali mednarodni plesalci in so otvorili mednarodni kongres plesalcev. Njegov program je, kako že itak komplicirano plesalstvo še bolj komplicirati.

Vlak je skočil v morje, in sicer na Finskem med Viborgom in Hitolo. Več voz je padlo 20 metrov globoko v morje.

Vodnik Hermann Perren, ki je bil že 125 krat na Matterhornu.

Radio-Ljubljana daje že takt za domačo telovadbo.

Za duha in srce

Mladika št. 9. prinaša sledečo vsebino: Ovcar Marko (Janez Jalen), V lepi ljubavi (Janez Pucelj), Topel je večer (Stefan Tonkli), Rakec (Narodna basen iz Sampanje), Ali je v našem življenju po smrti še kaj življenja? (Dr. Janez Plečnik), Naše prijateljice (Ing. Ciril Jeglič), Živi telegraf (Leshlav Prus, iz poljščine prevle Sodiv), Kralj alkohol (Jack London, iz angleščine prevle Jos. Poljanec), V dušo dahnili mi je tih šepet (Venceslav Sejavac), Človek z žalostnimi očmi (Mirko Kunčič), Od Beograda do Struge (Mara Husova), Pokrajinski fotografija (Fran Krasovec), Nove knjige, Pomenki z najmlajšimi, Naše slike, Gospodar in gospodinja, Za smeh, Uganke.

Sa strana zamagljenih. Pod tem naslovom je izdala skupina sarajevskih književnikov s pomočjo srbskega prosvetnega in kulturnega društva »Prosvjeta« antologijo povesti. Umetniška oprema in priloge so od Narcisa Bulića, Toše Jankovića, Karla Mijića, Romana Petrovića in Sige Smehera. Predgovor je napisal Jovan Kršić. V knjigi so zastopani pisatelji: Ivo Andrić, Srgjan Gjokić, Borivoje Jelić, Hasan Kikić, Jakša Kušan, Marko Marković, Radovan Tunguz-Perović, Jovan Palavestra, Isak Samokovlija, Milan G. Gjurišić, Hamza Hulo in Verka Skurla Ilijić.

A. Tresić-Pavičić v češčini. Založba I. Otto v Pragi naznanja, med novimi zvezki svoje Svetovne knjižnice tudi češki prevod 69 sonetov hrvatskega pesnika A. Tresića-Pavičića pod naslovom »Mrak«. Prevodu (T. Dubrovska) bo napisal uvod Dragutin Prohaska.

Zbrani spisi bratov Čapek prično izhajati septembra v založbi Aventinum v Pragi v končnoveljavni redakciji. Vrsta se bo otvorila s petim naslovom romana »Kraťatit«, kesnjeje se bodo sprejela v izdajo tudi nova dela Jozefa in Karla Čapek. Grafično opremo bo izvršil Jozef Čapek.

Vrhovskega prozaičnega in kritičnega dela izide v založbi »Sphinx« v Pragi v celotni izdaji, ki jo bo uredil prof. dr. P. M. Haškovec.

Ob priliki jubileja Tolstega bo izdal slovenski seminar Karlove univerze v Pragi pod uredništvom profesorjev E. A. Ljakića in I. Horáka zbornik, ki bo poleg različnih kritičnih del obsegal bibliografski pregled o prevodih del Tolstega in studijah o njem v slovenskih literaturah.

Ruski pisatelji rešujejo stanovanjsko krizo. Na pobudo pisateljske zveze Sovjetske unije se je stvoril odbor, ki naj skrbi za izboljšanje stanovanjskih razmer pisateljev in prisodi kvalificiranim kulturnim delavcem »razširjeno stanovanjsko ploskev«. V odboru sta poleg dveh zastopnikov pisateljske zveze še zastopnik prosvetnega komisarjata in tiskarjev. Za upoštevanje prošnji in merodajno število, ampak predvsem vrednost objavljenih literarnih del.

Božo Lovrić v francoščini. Drama »Sine« hrvatskega pisatelja B. Lovrića bo v odlomkih priobčena v pariški »Revue européenne« v francoskem prevodu. Ruski pesnik Konstantin Balmont je napisal uvod. Umberto Urbani pa je Lovriću posvetil studijo v »Piccolo della Sera«.

Darovi pariškimi umetniškimi zbirkam. Letno poročilo državnih muzejev Francije za l. 1927 naštevajo izredno bogato množino umetnostnih predmetov, ki so prispeli kot darovi v Louvre in druge muzeje. Najodličnejši in najdragocenejši dar pa tvori zbirka Moreau-Nelaton s 3200 risbami velikih mojstrov, med njimi nič manj kot 1524 od Delacroixa, številni zvezki in skicirke od Constablea, Corota, Milleta, Maneta, Moneta, Degasa, Renoir-a, Sisley-a in dr. Dalje je omeniti bronastega Apolona iz 4. stol. pred Kr., fragment Kristusovega rojstva od Dirk Bouts-a, skulpture od Maillola in dr.

Amerikanski razpis Schubertove nagrade v znesku 20.000 dolarjev, in sicer za simfonijo in Schubertov duhu, je imel za uspeh okrog 500 del iz 28 dežel. Glavno nagrado v znesku 10.000 dolarjev je prejel Kurt Atterberg na Švedskem za simfonijo v C duru.

Noblova nagrada se zviša. Ker je švedska vlada Noblovi ustanovi odpisala davek, so se nagrade, ki se bodo letos razdelile, povišale na 156.988,70 kr. Celotni Noblov fond za nagrade pa znaša sedaj 31.036.812 kron.

25 letnico mature

Je slavil te dni letnik 1903 I. državne gimnazije s skupno večerjo Pod Rožnikom in skupnim izletom v Lukovico. Zahvalno mašo je daroval in pridigoval pri njej nekdanji razrednik in katehet b) razreda kanonik dr. Ivan Svetina. Sv. maše so se udeležili tudi gospodje, ki so prav ta dan praznovali slovesno 35-letnico mature. Pri sveti maši je prepeval prav tisti pevski zbor jubilarov, ki je pred 25 leti prepeval pri šolskih mašah. Proslavo je počastil s svojo udeležbo tudi bivši razrednik a)-razreda dr. Oskar pl. Gratzky dvorni svetnik v pokoju v Gradcu, razven tega pa nekdanja profesorja Avguštin Wester in ravnatelj dr. Valentin Korun.

Proslave so se udeležili sledeči nekdanji šolci: Mihael Černoš, okr. sodnik v Trzinu, dr. Erik Eberl, viš. sod. svetnik v Ljubljani, Rudolf Est, načelnik Mestne zastavljalnice v Ljubljani, Waldemar Germ, trgovec v Ljubljani, Ernest Hieng, veletržec v Ljubljani, dr. Rudolf Južnič, profesor v Ljubljani, Ivan Korpar, železniški uradnik v Ljubljani, Ivan Košmerlj, železniški uradnik v Ljubljani, Fran Kremljari, nar. poslanec v Ljubljani, dr. Anton Lampret, trgovec v Ljubljani, Pavel Melzer, trgovec na Dunaju, Ferd. Meralja, okr. sodnik v Ljubljani, dr. Ernest Rekar, trgovec na Jesenicah, dr. Fran Roš, odvetnik in župan v Laškem, Karl Supin, župnik v Logatcu, Avgust Seme, želez. uradnik v Ljubljani, Leon Tornago odvetniški kandidat v Ljubljani, Rudolf Badiura, državni referent za turizem v Ljubljani, Josip Bambič, župnik na Polici, Josip Beifuss-Stupar, srečni veterinar, Novomesto, Alojzij Brecljnik, župnik v Krašnji, Franc Brecljnik, železn. uradnik v Zagrebu, Anton Burgar, gimn. ravnatelj v Kočevju, Fran Ferjan, profesor v Ljubljani, dr. Oton Feitich, odvetnik v Ljubljani, ing. Viktor Gostiša, dekan tehn. fakultete v Ljubljani, Fran Govekar, župnik v Lomu pri Trzinu, dr. Josip Grablovič, odvetnik v Ljubljani, ing. Alojzij Hočevar, kulturni inženjer v Ljubljani, Anton Kacjan, sodni svetnik v Bos. Novem, Franc Kadunc, ravnatelj učiteljskega v Mariboru, Ivan Kapec, župnik v Ihanu, Anton Kersnik, graščak na Vidnu, Franc Kogej, katehet v St. Vidu, dr. Franc Kulovec, nar. poslanec v Ljubljani, dr. Ivan Lah, profesor v Ljubljani, dr. Fran Novak, profesor v Ljubljani, Ivan Podboj, železniški uradnik v Ljubljani, Ivan Rihar, župnik na Vačah, Karol Skulj, župnik in nar. poslanec v Dol. vasi, Alojzij Zarnik, okrajni veterinar v Radovljici, dr. Milan Vidmar, rektor univ. ze v Ljubljani, Gilbert Zupančič, sodnik na Brdu.

Poleg teh so živi še naslednji tovariši, ki niso mogli priti k proslavi: Josip Fink, notarski kandidat v Leibnitzu, Franc Kramberger, trgovec v Zagrebu, Konrad Loschdorfer, sodni kancelist v Senni, dr. Fran Pavlič, podravnatelj Poštne hranilnice v pok v Belgradu, dr. Rudolf Reich, računski ravnatelj v Gradcu, Jernej Schmutz, železniški uradnik v Mariboru, Matija Selan, župnik v Gozdu, Edvard Šimic, duhovnik na Štajerskem, Avgust Zlobec, duhovnik v Italiji, Marko Bajuk, profesor v Ljubljani, Avgust Del Linz, polic. svetnik v Ljubljani, Leon Funtke, glasbeni direktor v Helsingforsu, dr. Ivan Kavčič, načelnik v min. saobračaja v Belgradu, Ivan Lovšin, župnik na Planini pri Rakeku, dr. Anton Mrak, odv. kandidat v Ljubljani, Rajko Mulaček, okrajni glavar v Mariboru, Anton Pogačnik, župan v Radečah, dr. Fran Svetek, inšpektor notr. min. v Belgradu, Alojzij Zajc, zasebnik v Smedniku, Sava Zor, duhovnik v Italiji, Valentin Zupančič, duhovnik v Franciji.

V teku 25 let je umrlo iz nekdanjega oddelka 8a 15 sošolcev, iz oddelka 8b pa 7. Udeleženci so se svojih umrlih profesorjev in sošolcev spominjali z vso pijetelo.

Eden največjih mostov v Sloveniji

Stari železni most čez Kokro v Kranju, ki je bil zgrajen leta 1876 od tvrde Koroši v Gradcu, že dolgo ni odgovarjal težkemu prometu na Jezerski cesti. Posebno po vojni se je promet na tej cesti tako povečal, da je bilo že nujno potrebno zgraditi nov močnejši most. Letos je bila zgradba tega mostu izročena znani tvrdki Slograd d. d. Ljubljana, ki je z delom začela 10. aprila.

V sledečem prinašamo kratek popis del pri tej zanimivi stavbi. (Glej sliko na 6. strani.)

Aprila meseca je tvrdka zabetonirala pomožne stebre za oger tega mostu ter postavila spodnji del odra. To postavljanje se je izvršilo od starega železnega mostu navzdol, kar je delo zelo pospešilo, ker je drugače čisto navpična 30 m globoka dolina Kokre zelo težko dostopna. Potem ko je bil kranjski vodovod speljan po lesenem provizoriju, se je moglo pričeti z dviganjem starega mostu. To je bil

najzanimivejši del gradbe. Železno konstrukcijo mostu, ki je tehtala takrat 54.000 kg, so dvignili s pomočjo 6 ameriških dvigal v treh dneh skoraj za 7 metrov. Tako stoji sedaj stari železni most polmetrov meter nad cesto, ki je preje vodila čezeni. Dva meseca je stal most na elegantnih lahkih kozah, ki so bile 8 m visoke in 9 m široke. Med temi kozami so se izkopal v težkem konglomeratu veliki oporniki, ki so približno 6 m široki in 15 m globoki. Tako je stal takrat most na teh dveh kozah visoko v zraku nad skoraj 30 m globoko dolino.

V teku meseca julija se je postavil visoki oder za obok. Izvršil ga je France Bernard, tesarski mojster iz Skofje Loke po načrtih tvrdke Slograd. Konstrukcija, ki je videti izredno lahka in elegantna, je vendar potrebovala okoli 110 kubičnih metrov lesa. Postavljanje odra se je vršilo s pomočjo dveh dvigal, ki sta bili postavljeni na dvignjenem starem mostu. Posamezne kože mostu so se zvezale na spodnjem odru in so se dvignile kar cele v določeno lego, na kar so bile po dolžini zvezane v končno konstrukcijo. Pri tem zračnem nevarnem delu se ni pripetila niti najmanjša nesreča. Samo previdni in izkušeni delavci morejo izvršiti taka dela.

Z betoniranjem so pričeli koncem avgusta. Pri zaključku oboka se je posedel oder za 48 mm, a predvideno je bilo posedanje 90 mm, tako da je oder izvršno prestal obtežbo. Sedaj sta zabetonirana že oba opornika, stebri, ki nosijo cestišče in cestišna plošča.

Tvrčki preostaja še demontirati stari most, napraviti ograjo, tlakovati cesto, preložiti vodovod od

sedanjega lesenega provizorija v novi most ter predeti oder oboka in cestišča.

Novi most se bo harmonično uvezal v strma pobočja globoke doline. Načrti za to lahko konstrukcijo je napravil inž. Pavel Miklauc od ljubljanske gradbene direkcije.

Zanimivo je na tem mestu še pripomniti, da je ta načrt od vseh do sedaj napravljenih najcenejši. Stara avstrijska vlada je dala napraviti tri načrte. Most po vsakem teh načrtov bi stal od 130—150 tisoč zlatih kron, medtem ko stane most po načrtu inž. Miklauca okoli 116.000 zlatih kron. Nadzorstvo od strani države je bilo poverjeno g. Miklaucu, od strani tvrdke Slograd pa vodi stavbo inž. Ferdinand Tschada.

Sport

Teniški turnir Slovenski tenis klub Ptuj:SK Ilirija — dne 1. in 2. t. m. V soboto in nedeljo se je vršil v Ljubljani na teniških prostorih SK Ilirije teniški turnir med imenovanimi kluboma, katerega mu je prisostvovalo lepo število občinstva. Iz turnirja je izšla kot sigurna zmagovalka tenis sekcija SK Ilirija z doseženim končnim rezultatom 12:3. Posamezne igre so bile odigrane povsem zanimivo. Kakor izvedemo, se vrši naslednjo soboto in nedeljo medklubski teniški turnir SK Celje:SK Ilirija v Ljubljani, ter je pričakovati pri tem zopetnem nastopu mogoče malo tršega boja za zmago.

Oglas

Na osnovi naredbe Gospoda Ministra Vojske in Mornarice E. P. br. 9000 od 15. julija 1928 in v zvezi naredbe Komandanta Dravske Divizijske oblasti E. Br. 9373 od 8. avgusta t. l. i) po odredbi o Pravilniku za prehrano ljudstva se vrši dne 17. septembra 1928 ob 11. uri v pisarni štaba 40. pešadijskega polka »Triglavskega«, vojašnica »Kralja Petra« v Ljubljani, Poljanska cesta, javna ustmena licitacija za dobavo ljudske hrane za Ljubljansko garnizijo, in sicer:

8.700 kilogramov makaronov
7.700 kilogramov riža
3.900 kilogramov koruznega zdroba
13.700 kilogramov fižola
23.000 kilogramov krompirja
4.100 kilogramov ješprena
400 kilogramov sladkorja
3.450 kilogramov čebule
7.000 kilogramov zelja v glavah
600 kilogramov repe
900 kilogramov konzervne kave
2.050 kilogramov olja
5.000 litrov jesiha

po predpisanih pogojih, katere se more videti vsak dan v pisarni štaba 40. pešad. puka »Triglavskega« v Ljubljani, kakor pri »Trgovski zbornici« v Ljubljani.

Kavcija 5% se položi na dan licitacije do 10. ure dopoldne pri blaginiku 40. pešadijskega puka »Triglavskega« v Ljubljani.

Iz pisarne štaba 40. pešadijskega puka »Triglavskega« št. 10.004 od 27. avgusta 1928.

Komandant pukovnik.

RAZPRODAJAH

se dobi usakoursino manufakturno blago samo pri
TRPIN, MARIBOK, Glavni trg štev. 17.

LES. INDUSTRIJA

„JAVOR“ LOGATEC

Trd, poliran les. Solidna izdelava. Oblike moder. in na vselejnih splošno priznane:

Spalnice:

Oblika 1	5500 in	7200 Din
2	7720	10000
3	10620	12820
4	12200	14500
5	13400	15600
6	24000	28000

Jedilnice:

Oblika 1	5800 in	8700 Din
2	8850	12750
3	10620	12800
4	14000	14000
5	22000	22000

Gosposke sobe:

Oblika 1	3000 Din
2	5300
3	5300
4	6750

Saloni:

Oblika 1	2600 Din
2	3600
3	4000
4	5000

Poleg teh oblik še cenejše in dražje pohištvo, kakor tudi izdelava po načrtih.

Proti razsušitvi garancija. Transportni stroški za 1 spalnico ali 1 jedilnico:

Logatec Ljubljana	za 84 Din
Celje	200
Maribor	270
Zagreb	250
Beograd	630

Henrik Sienkiewicz:

Na polju slave

Povest iz časa kralja Jana Sobieskega.

Srea so Bukojemskim tako poskakovala od neizmerne veselja, da so komaj zdržali v sedlih. Svojčas so se pogumno borili proti Tatarom in Kozakom, a te praske niso zaslužile imena vojne. Potem ko so se bili naselili v pušči, so zapravljali svojo mladost zgolj s pregledovanjem lovišč, z nemarnim nadzorovanjem gozdnih čuvajev, lovom na medvede, ki bi jih morali varovati za kralja, ter s pijančevanjem v Kozienicah, Radomiu in Prztytku. Seže zdaj, ko so se drug drugega dotikali s stremeni, ko so šli na veliko vojno z vso neizmerno turško močjo, so občutili, da je to pravzaprav njih resnično življenjsko poslanstvo, da je bilo dosedanje življenje slabo in zgrešeno, zdaj pa se pričinja pravo, častno delovanje, za katero je Bog-Oče ustvaril, Sin Božji odrešil, Sveti Duh pa razsvetlil poljskega slahčiča. Niso bili zmožni, da bi jo jasno umeli ali z besedami izrazili, ker sploh niso imeli prave glave za take stvari, a radi bi bili kar zavriskali od samega veselja. Potovanje se jim je zdelo prepocashno. Eh, kako radi bi povedili konjem povodce in zleteli kakor vihar naproti onemu velikemu poslanstvu, velikih bitki Poljakov z neverniki, k zmagi, ki bi jo izvajevala poljske roke Križu nad polmesecem, k častni smrti in nesmrtni slavi. Počutili so se vzvišene, čistejše, vrlejšje in še bolj plemenitene v svojem plemstvu. Sedaj sploh niso več mislili na Marciana Kšepeckega, njegovo razbojniško tolpo in na zasede med potjo. Vse to se jim je zdelo brezpomembno, malenkostno, nevredno zanimanja. Če bi jim tudi cele tolpe zapirale pot, bi zleteli skoz nje kakor burja, mimogrede bi pogazili znak vržene sovražnike in zdrevli naprej. Predramila se je v njih prirojena levja ognjevitost in bojovita viteška kri je

s tako močjo zavrela v njih, da se ne bi niti trenotek obotavljali, če bi dobili povelje, naj sami štirje naskočijo vso sultanovo gardo.

Slična čuvstva so vladala tudi v srcih pana Serafina in prošta Vojnovskega, le s to razliko, da so tu koreninila še v nekdanjih spominih. Župnik je bil preživel najboljšo svojo dobo v vojni s kopjem ali sabljo v roki. Spominjal se je na dolge vrste porazov in zmag. Spominjal se je strašne vstaje Hmeljnickega, Žolnih Vod, Korsunja, Pilavcev, preslavnega Zbaraža in orjaške bitke pri Berestecku. Spominjal se je švedskega navalaa z neskončnim številom vojn in Rakocijevega napada. Bil je tudi na Danskem, ko se zmagoviti poljski narod ni zadovoljil s pogromom in izgonom Švedov iz domovine, temveč je poslal za n. n. nezmagane polke Čarnekega tja do daljnjega morja. Udeležil se je poraza Dolgorukega in Hovankega, poznal največje moze in največje viteze, bil učenec nesmrtnega Volodijovskega, hitel v vsako bitko, spopad, napad, k vsakemu prelivanju krvi — a vse to je trajalo samo, dokler mu ni osebna nesreča potrla srea in ni postal duhovnik. Od tedaj se je bil popolnoma izpremenil. Ko se je pred oltarjem obračal k vernikom z besedami: »Mir z vami!«, je mislil, da izpolnjuje največjo Kristusovo zapoved, da vsaka vojna nasprotuje tej zapovedi, torej ni vseh Bogu, pomeni prestopke zoper usmiljenost in sramoto za krščanske narode. Eno izjemo pa je vendarle storil, in sicer za turško vojno. »Bog je posadil poljski narod na konja« — je dejal — »in mu obrnil obraz proti vzhodu, da mu na ta način označi njegovo poslanstvo in svojo voljo. Vedel je, zakaj nas je izvolil, druge pa namestil za našim hrbtom. Zato pa moramo, če hočemo dobro izpolniti Njegovo povelje in naše poslanstvo, večno štrleti kakor skala v ono morje in odbijati s svojimi prsi njega gnusne valove.« — Obenem je bil župnik Vojnovski prepričan, da je Bog namenoma dvignil na prestol takega kralja, ki je že kot hetman prelil mnogo neverniške krvi, da bi ž

njegovo roko prizadel tej nevarnosti smrtni udarec in od krščanskega sveta za vselej odvrnil pogibelj. Zdelo se mu je, da je baš sedaj napočila velika napovedana ura, v kateri se je imela izpolniti božja volja. Zato je smatral to vojno za sveto križarsko vojno. Veselil se je ob misli, da ga leta, težave in rane še niso tako popolnoma sklonile k tlom, da se ne bi mogel osebno udeležiti boja.

O, še se mu posreči nagnati sovražne oddelke v beg. Še se posreči staremu vojščaku v Kristusovi službi spodbosti konja in planiti s križem v roki v največji bojni metež, zdrtvi tja s trdnim prepričanjem, da sledi njemu in križu tisoč sulic, da se takoj zarijejo nevernikom v telesa, ali pa zaškrtja tisoč sabelj po njih lobanjah. Slednjič so mu pričele hoditi po glavi tudi bolj osebne, njegovemu nekdanjemu značaju primerne misli. Saj križ je mogoče držati tudi v levici, v desnici pa sabljo.

Kot duhovnik je sicer ne bi več dvignil proti nobenemu krščanskemu narodu, toda proti Turkom! to se že spodobilo se spodobilo... Zdaj pa že pokaže mladini, kako se nevernikom upihne luč življenja, kako jih je treba kositi in briti, kakšni vojaki so bili v nekdanjih časih! Ba! Svojčas so ga občudovali v marsikateri bitki: morebiti nanese zdaj, da preseneti še njegovo kraljevsko veličanstvo! Ta misel ga je napolnila s takim nepopisnim veseljem, da se je pri rožnem vencu ponovno zmotil: »Češčena si Marija... Reži! Bij!... Milosti polna... Le po njih!... Gospod je s Teboj — kolji!« Tu pa se je slednjič spomnil: »Fej! Za vraga! Slava je samo dim... Kaj pa me je pičilo? Non nobis! non nobis, sed nomini tuo... Pričel je pazneje prebirati molekove jagode.

Tudi pan Serafin je opravljal jutranjo molitev, a pogledoval je zdaj župnika, zdaj gospodično in Bukojemsko, ki so sukali svoje konje okrog nje, zdaj z roso pokrita drevesa in gozdne jase. Ko je slednjič končal zadnjo »Češčeno Marijo«, se je obrnil proti gospodu župniku, globoko vdihnil zrak in rekel:

LAJDSKA KNJIZNICA iz založništva Ingoševske knjižarne v Ljubljani: 23 zvezek: A. Sheehan, Nodding Povest trškega delavca 24 Din. 24 zvezek: A. Marby, Hanka, Lužičko-orbitska povest 22 Din. 25 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 26 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 27 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 28 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 29 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 30 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 31 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 32 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 33 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 34 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 35 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 36 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 37 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 38 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 39 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 40 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 41 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 42 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 43 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 44 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 45 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 46 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 47 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 48 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 49 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 50 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 51 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 52 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 53 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 54 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 55 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 56 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 57 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 58 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 59 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 60 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 61 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 62 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 63 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 64 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 65 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 66 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 67 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 68 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 69 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 70 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 71 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 72 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 73 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 74 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 75 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 76 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 77 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 78 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 79 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 80 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 81 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 82 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 83 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 84 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 85 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 86 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 87 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 88 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 89 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 90 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 91 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 92 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 93 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 94 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 95 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 96 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 97 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 98 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 99 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din. 100 zvezek: Haggard, Bili cesarja Montezuma, 32 Din.

MALI OGLASI

Vaša drobna vrstica 1-50 Din ali vaša beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi na devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službo dobe

Vajenec
za fino krojaško obrt se sprejme pri F. IGLIČU, kroj. atalje, Ljubljana - Kolodvorska ulica 28. - Istotam napredaj nekaj starih dobro ohran. oblek.

Kuharica
zanesljiva, samostojna, z dobrimi spricem, in daljšimi službami, se pod zelo dobrimi pogoji takoj sprejme za večjo gostilno. - Naslov v ogl. odd. Slovenca pod št. 8414.

Sprejme se takoj proti proviz. zanesljiv in zmog.

nakupovalec
za brzojavne droge, ki bi kupoval iste okrog Ljubljane in Rakeka ali po Gorenjski. - Ponudbe z navedbo kavicije pošljite na naslov Korosec Drag., trgov. z rudokopnim lesom, Šmartno ob Paki (Gorenje št. 7).

Učenik
za trgovino z mesanim blagom se išče na deželi. Krščanska vzgoja in poštenost, po možnosti iz poštene kmetijske hiše z dobrimi šol. spricem. - Naslov pove uprava Slovenca pod »Dobra računarica št. 8435«.

Poslovodkinja
za delikatesno trgovino in gostilno z oseb. pravico, se išče. Kavcija 5000 Din. - Pismene ponudbe do 10. sept. na Nikola Tršič, trgovec vina, Trbovlje.

Prodajalko
mešane stroke (brez špecije), agilno in samostojno, ki zamore položiti do 20.000 Din kavcije, sprejem kot voditeljico podružnice na Gorenjskem. Ponudbe z zahtevki na upravo »Slovenca« pod »Samostojna« 8239.

Ženska pisarn. moč
četudi začetnica s trgovsko šolo, se takoj sprejme. Ponudbe brez priloge znamk na upravništvu »Slovenca« pod št. 8338.

Sirar in mlekar
iz škofjeloške mlekarške šole, z dobrim spricem, v daljšo prakso, več trdega in mehkega sirarstva, išče primerne službe. Nastop takoj! Ponudbe na upravo pod »Mlekar« št. 8363.

Službe iščejo

Dober žagar
frez, pošten, išče službe na venecijanki. Naslov v upr. pod št. 8411.

Čevljarški vajenec
želi vstopiti k mojstru v Mariboru. - Naslov na upravo »Slovenca« Maribor.

Pouk

Gospodična
sprejme v pouk iz francoščine in nemščine - otroke in gospodične iz boljših družin. Mesečno 150 Din, 2 uri tedensko. Naslov v upravi lista pod št. 8337.

Drž. dipl. učiteljica
glasbe poučuje glasovir v sloven. in nemškem jeziku ter francoščino in italijanščino. - Pride na dom. - Cenjene ponudbe: Kornelija Ažman, Ljubljana, Gradišče 12.

Zasluzek

Solidni in agilni zastopniki - ce
v vseh krajih naše kraljevine za prodajo državnih vrednostnih papirjev se iščejo. Garancija nepotrebna. Pogoji za zastopništvo odlični. - Pismene ponudbe: SPLIT, poštanski pretinac 153.

Dijaki

Iščem dijaka
k sinu visokošolcu. Daje instrukcije; v novi hiši. Naslov se izve v upravi Slovenca pod št. 8416.

Dijak
se sprejme na hrano in stanovanje v Florjanski ulici 36.

Dijak
se sprejme na stanovanje in hrano. Maribor, Smetanova ulica 40/3.

Dijaka
višjih razredov, boljših staršev, sprejemem v svo oskrbo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8441.

Dva dijaka
se sprejmeta na hrano in stanovanje. Dobro nadzorstvo. - Razsvetljava električna. V bližini so realka, trg. šola in tehn. sred. šola. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8350.

Stanovanja

Opremljena soba
v novi vili za Bežigradom z električno razsvetljavo, parket, poseben vhod, krasen razgled, zelo zračna, se odda takoj. - Naslov v upravi »Slovenca«.

Stanovanje
velika soba, kabinet in kuhinja, oddam. Kavčič, Selo 25 - Moste (poleg kemične tovarne).

Meblovana soba
se odda boljši gospodični. Naslov pove uprava »Slovenca« 8389.

Vnajem

Lokal za menzo
delavcev, velik, oddam v najem izvežbani kuharici. - Ponudbe upravi Slovenca pod: »Menza«.

Velik suh lokal
oddam za shrambo pohištva. - Kavčič, Selo 25 - Moste (poleg kemične tovarne).

Pozor, trgovci z vinom!
Nudijo se Vam v najem dve veliki modernno urejeni kleti. - Kavčič, Selo št. 25 - Moste (poleg kemične tovarne).

Posedstva

Hiša z vrtom
novograjena, z večjo delavnico in mizar. orodjem, prav pripravno za obrtnika, posebno za mizarja, se vsled smrti lastnika po nizki ceni prodaja. Hiša se nahaja ob okraj. cesti Rimske Toplice-Laško. Več se izve pri Francu Gabrček, Sv. Marjeta pri Rimskih Toplicah.

Hišo-vilo
2 min. od mestne župne cerkve v Ljubljani, prodam. Ima 5 parketiranih sob, veliko verando, pritlikline, vodovod, električno in velik vrt. Stanovanje takoj. Naslov v upravi lista pod št. 8461.

Hišo na Jesenicah
(Gorenjsko), kupim. Ponudbe na upravo Slovenca pod »100.000« št. 8238.

Kupimo

Kolarskega lesa
suhega, kupim dva vagona proti takojšnjemu plačilu. Ponudba: strojno kolarstvo J. Peterca, Košice, Ljubljana VII.

Bukova drva
z navedbo cene, ponudite družbi »Ilirija«, Ljubljana, Vilharjeva ulica - za glav. kolodv.

Pisalni stroj
prvovrsten, rabljen, dobro ohranjen, se kupi. - Ponudbe z navedbo znam. upravi Slov. pod št. 8435.

Seno
v balah, sladko in polsladko, kupim. Reflektiram le na vagonске dobove. - Ponudbe pod »Seno« na upravo Slov.

Prodamo

Motorna kolesa
znamke BSA in Peugeot 3 in pol HP, skoraj nova, z električno lučjo, poceni prodam. Alojz Battelino, Črnuče pri Ljubljani.

Prodajam
popolnoma v dobrem stanju (zajamčeno) električno dinamo 3 PS z vso potrebno opremo, in instalacijski material poleg. Več se izve pri lastniku Zupančič Ivan, posest. Gabenke, Trbovlje št. 2.

Naprodaj
vinski sodi, lovska puška, omara, kompletna postelja in žimnate modroce, se poceni prodaja, Maribor, Frančiškanska 21.

Gostilno
prometno, pri cerkvi v Ljubljani, prodaj Posredovalnica Ljubljana, Miklošičeva cesta 14.

Zapravljivček
dec. tehnično, pult, flober, mosko kolo, več oljnatih slik, 1 železno okno, 2 izložbeni okni, 30 ulitih glav za stebričke pri ograji proda: Jančigaj, Zg. Šiška 114.

Kopalne banje in peči
klozeti in lijkci najceneje pri Fr. Stupici, železnina, Gosposvetska c. 1.

Posredovalnica Ogrnc
Ljubljana, Miklošičeva 28, oddaja in preskrbuje službe natakarcam, kuharicam, služkinjam. Za odgovor 2 Din znamka.

Pšenično moko
najboljših mlinov nudi največje v vsaki veljavni štiti in mlevskih izdelkov
A. VOLK, Ljubljana
Resljeva cesta 24.

Velika podeželska elektrarna išče samostojnega

monterja

za INSTALACIJE. - Ponudbe s prepisi spricem in navedbo zahtev na upravo »Slovenca« pod »ELEKTRARNE št. 8185«.

Tridesetletna izkušnja dokazuje, da so naše WECK in aparati znamke za vkuhanje najzanesljivejši in radi tega najcenejši.

Tovarniška zaloga »WECK« pri (vrčki)
»FRUCTUS«, Ljubljana, Krekov trg 10/1.
Celje: Josip Jagodič. - Maribor: Karl Lotz.

Amerikanci, kapitalisti in lesni trgovci - pozor!

Na Gorenjskem se prostovoljno prodaja po zelo ugodni ceni 160 oralo arondiranega gozda in travnikov, vodna moč in kamnolom, vse tik trga in prometne ceste in nanovo trasirane železnice. - Vprašanja in ponudbe na upravo »Slovenca« do 30. septembra pod znamko: »Ugodna prilika 1928«.

Naročniki Slovenca!

Katol. prosvetno društvo v Dol. Logatcu naznanja tužno vest, da je njen dolgoletni, zelo delaven predsednik, g.

Matej Slabe

posestnik v Dolenjem Logatcu št. 38
po daljši in mučni bolezni, s tolažili sv. vere v božjo voljo vdan preminul.
Pogreb se bo vršil v četrtek dne 6. sept. 1928 ob 5 pop. iz hiše žalosti na farno pokopališče v Dol. Logatcu. Nenadomestljivega pokojnika se priporoča v molitev.
Dol. Logatec, 5. septembra 1928.

Stalno najmanj 100% preobtežen Chevrolet je dovršil zares neverjetno vožnjo od Kapstadt-a skozi centralno Ario do Kaira, kar je najboljši dokaz njegove trpežnosti.

Vsled uporabe teh vozov so zamogli razširiti svoj obrat

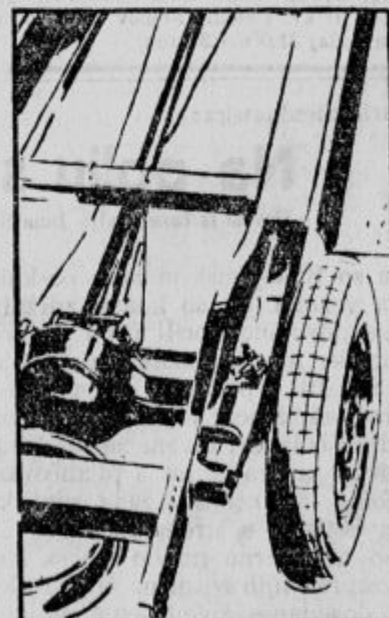
Tisoči naprednih trgovcev so zdaj lastniki CHEVROLETA

Širom sveta se je povsod to uresničilo, kjerkoli so si podjetja nabavila te zanesljive vozove. Prometna podjetja prevajajo zdaj dnevno več tovora po številu in teži, promet z omnibusi se vrši popolnoma točno in zanesljivo. Zveza med mesti, trgi, posevji, tovarnami in skladišči je brza, zanesljivejša in cenejša.

Stalna in izdatna dnevna uporaba teh vozov je povsod pokazala visoko vrednost CHEVROLET-ove konstrukcije, katero so strokovnjaki stalno izpopolnjevali v transportno svrhu.

Chevrolet bo s svojim močnim motorjem z od zgoraj krmiljenimi ventili vedno prenašal popolen tovor, njegova močna zadnja os in izredno prožna poleiptična peresa pa obvarujejo voz in tovor proti vsem tresljam eva in slabih cestah.

Oglejte si voz. Zahtevajte, da Vam zastopnik brezobvezno predvede CHEVROLET-a in Vam razkaže vse odlike tega ekonomičnega voza in karoserije, katere bodo najbolj odgovarjale Vašim potrebam in razmeram. Vozovi so takoj dobavni. Zastopniki v celi Jugoslaviji.

Chevroletova os je močna in odporna ter izdelana za težke tovore, peresa so poleiptična in skrajno prožna.

CHEVROLET KUPČIJSKI VOZovi

TOVORNA SASIJA Din 52.900—, KUPČIJSKA SASIJA Din 41.000—

Glavno zastopstvo in zaloga rezervnih delov

V. & M. Barešič & Co.

Zagreb Ljubljana
Marije Kraljice 34 — Tel. 27-44 Dunajska cesta 12 — Tel. 2292

Kalvarija

Matičičeva bojna igra se vprizori dne 8. in 9. sept. vsakokrat ob 8 zvečer na Kodeljevem na prostem. Predprodaja vstopnic pri »Orijent«, Dunajska 14.

Posebni parte se ne bodo izdali.

Mestni pogrebni zavod v Mariboru.

Najina zlata edinka

DRAGICA

se je danes po kratkem, težkem trpljenju v nežni dobi starih let podelila med nebesne krilatce. Pogreb nepozabnega deteta se vrši v petek dne 7. septembra 1928 ob 17 iz kapele mestnega pokopališča v Pobrežju v rodbinsko grobnico.

Maribor, dne 5. septembra 1928.

Neutolažljiva oče in mati
Pavlica in Ludvik Ornik.